

GOVT. COLLEGE FOR WOMEN (A)
GUNTUR. A.P.

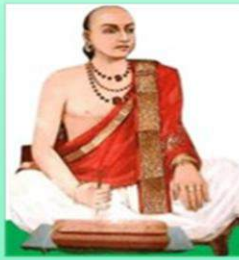
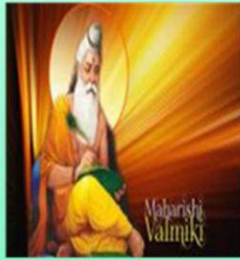

LITERARY FORUM

A Platform for Nurturing and Showcasing Literary Talent

LaLit

YEAR: 2025 Biannual Magazine (July - December) Vol: 2 ISSUE: 10

कर्मण्येवाधिकारस्ते मा फलेषु कदाचन । कर्मफलहेतुर्भूर्मा ते सङ्गोऽस्त्वकर्मणि ॥

LaLit

(Language & Literature : The e - Magazine)

EDITORIAL BOARD

CHAIR PERSON

DR. V.R. JYOTSNA KUMARI (Principal)

Magazine Committee Convenor

Sri. N. Kutumba Rao

Editor

Dr. G. Seshu

Literary Forum Convenor

Dr. S. Divija Devi

MEMBERS

Dept. of English

1. Dr. K. Padmaja
2. Dr. G. Srinivasulu
3. Dr. N. Santhi Sri Devi
4. Dr. P. Anitha
5. Smt. T. Pranayaja

Dept. of Hindi

Dr. K. Vijaya Kumari

Dept. of Telugu

1. Dr. V. Bhavani
2. Dr. N. Vijaya Lakshmi
3. Dr. D. Dhatri Kumari
4. Dr. P. Vijaya Lakshmi

Dept. of Sanskrit

Dr. Ch. Praveen Kumar

Dept. of Urdu

Sri Sd. Khadar Bhasha

EDITORIAL

Conviction, Sincerity, and Honesty—The True Path to Meaningful Learning

In today's competitive world of education, success can be measured through various means like marks, rankings, and accomplishments. But there exists an underlying base of success that goes much beyond such obvious factors: Conviction, Honesty, and Sincerity. These characteristics are more than just moral virtues; they are vital ingredients of success and education.

Learners with conviction have a sense of purpose while studying. In other words, it is the conviction within a student that makes him realize the importance of learning. He learns not just for the sake of passing exams, but for understanding and explore and grow intellectually. It allows him to stay on track despite any external diversions or difficulties. Conviction makes one resilient. It helps a learner turn obstacles into stepping stones towards his goal.

On the other hand, sincerity shows through how hard the student works to get new information. Sincere students work earnestly during lessons, complete all tasks diligently, and participate in all discussions actively. They take learning seriously, so their desire to understand everything is sincere and there are no shortcuts for such students. Honesty, finally, is a personal moral value. As for studying, it implies that the student does not plagiarize other people's work, does not cheat, and knows his/her limitations and shortcomings.

It is essential that an honest student is able to acknowledge one's mistakes. This helps build not only respect among teachers and fellow students but also a self-respect, which is a key feature of successful learning. If the student is not sure of some information, he/she will admit that instead of trying to hide it. That is what makes real learning possible.

As mentioned before in the discussion regarding morality, such values like honesty, responsibility, and respect serve as the pillars of ethical conduct and social harmony. The same applies in the academic context. When a student demonstrates conviction, sincerity, and honesty, he or she does not only help him/herself achieve good results; in addition, he/she ensures that there is a positive academic environment.

In conclusion, it should be noted that education goes beyond mere learning and includes developing one's character. One needs conviction for motivation, sincerity for hard work, and honesty for maintaining ethics. When all the three factors come together, true learning takes place. Students who practice all these values will become successful in studies and become responsible people.

Mr. Nidumolu Kutumba Rao

Lecturer in English

INDEX

S.No	Name of the Topic	Name of the Other	Page
1	ఓ....మానవుడా !	K.M.S. Sailaja Rani Lecturer in Computer Science	07
2	Chira Malinyam	Prof. K. Padmaja Prof. of English	08
3	My Regret Forever	M. K. Chandrasekhar Lecturer in English	10
4	मेरी किताब	Dr. K. Vijayakumari Lecturer in Hindi	11
5	మమం చేశాము.....?	Dr. P. Vijayalakshmi Lecturer in Telugu	12
6	ప్రాసపద విన్యాసం	Dr. N. Thyagaraju Lecturer in Commerce	14
7	A Beautiful Child	Dr. G. Seshu Lecturer in English	15
8	కల...	Dr. N. Santhi Sri Devi Lecturer in English	18
9	What a Sheer Injustice!	Dr. G. Srinivasulu Lecturer in English	19
10	రసాస్వాదన	G.V.S. Pranayini Devi Lecturer in Computer Science	21
11	మగువ	Dr. V. Bhavaani Lecturer in Telugu	22
12	వసుచరిత్ర- శబ్దశక్తి-మనోవికాసం	Dr. N. Vijayalakshmi Lecturer in Telugu	23
13	మూర్తిమత్వ సిద్ధాంతములు	Dr. D. Dhatri Kumari Lecturer in Telugu	32
14	సంస్కృత న్యాయములు	Dr. S. Divija Devi Lecturer in Telugu	42
15	గురువు	M. Leela II B.A. (Political Science)	45
16	Ink and Intent	Md. Amina Khan II B.A. (Special English)	46
17	నీ స్మృతి లో	B. Vamshi Priya II B.Sc. (Nutrition)	47
18	మిత్రమా....!	V. Sowjanya Bai I B.A. (History)	48

19	అమ్మా - నేను	M. Sowjanya I B.Sc. (Botany)	49
20	అమ్మ ప్రేమ	K. Balaprasanna I B.Sc. Botany	50
21	స్నేహం	S. Lakshmi Prasanna I B.A. (Special English)	51
22	A Melancholy Night	Md. Amina Khan II B.A. (Special English)	52
23	స్నేహితుడు	E. Roja Rani I B.A. (Special English)	53
24	అమ్మ	Y. Yashodha I B.Sc. (Botany)	54
25	ప్రకృతి	B. Lakshmi Prasanna I B.Sc. (Botany)	55
26	ప్రేమ	M. Rajya Lakshmi I B.Sc. (Botany)	56
27	స్నేహ పరిమళం	M. Priyanka I B.Sc. (Botany)	57
28	అమ్మ ప్రేమ	G. Saraswathi I B.Sc. (Botany)	58
29	అమ్మకు ప్రేమతో.....	P. Akshaya I B.Sc. (Botany)	59
30	స్నేహితుడు	M. Sowjanya I B.A. (Special Telugu)	61
31	మంచి మాటలు - ప్రకృతి	D. Amulya I B.Com. (General)	62
32	అమ్మ ప్రేమ	G. Glory I B.Sc. (Botany)	64
33	నా కవిత	Ch. Sai Srilakshmi II B.A. Special Telugu	66
34	అమ్మ	Krishnaveni I Year	67
35	నాన్న	M. Mariya Kumari I Year	68
36	ఆకాశం, సీతాకోకచిలుక	G. Pallavi I B.A. (Special Telugu)	69
37	అమ్మ	B. Harshini I Year	70
38	అమ్మ ప్రేమ రూపం	Y. Sharanya I B.A.	71
39	అమ్మ	Y. Sharon I B.A. (Special English)	72

40	అమ్మ	M. Reshma I Year	73
41	తల్లిదండ్రులు	G. Supriya I B.Com. (Tax)	74
42	తల్లిదండ్రులు	R. Vinitha I B.A. (Economics)	75
43	నేస్తమా	M. Mounika I B.A. (Special Telugu)	76
44	మన స్నేహం ఎంతవరకు నేస్తమా.....!	M. Sowjanya I B.A. Special Telugu	77
45	Photo Galary		78
46	Students Participation		84
47	Your Opinion on this Issue Please		86

ఓ.....మానవుడా !

Dr. Kare Sailaja

Lecturer in Computer Science

అద్భుతమైన ఆలోచనలతో
 ఇష్టమైన విధంగా, ఈ లోకంలో
 ఉత్సాహంతో ఊపందుకొని
 ఋతువు లన్నింటా రూక ప్రాప్తితో
 ఎన్నో ఏళ్ళు ఏకధాటిగా ఐకమత్యంతో
 ఒకటై ఓర్పుతోనే కాక ఔదార్యంతో
 అందలం అందుకో అంతఃకరణ శుద్ధి కలిగి
 మానవతతో మానవుడా !

అసూయతో ఆవేదన చెంది
 ఇక్కట్ల పాలై, ఈర్ష్యా ద్వేషాలను
 ఉచితంగా ఊహించుకుంటూ
 ఋణగ్రస్తుడవై రూకకు బానిసగా ఐక్యత లేక
 ఒంటరియై ఓటమితో ఔరారా !
 అంతానికేనా అంతః సౌందర్యం లేకుండా
 మారుతున్న మానవుడా !

Translation of Devi Priya's Chira Malinyam from his collection of poems "Gali Rangu"

Dr. K. Padmaja

Professor of English

Dept. of English

Chira Malinyam= Eternal Dirt

We incarnated between
the sky and
the earth
listened to the rhythm of the drums of the sky and
even the windy tunes that swing the forest
listened to group songs of roaring waterfalls
knowing shame we wore leaves
carved weapons by molding stones
satiated hunger by killing fellow animals
learned words
composed scripts
created Gods
named the stars
transformed the planets to statues
kindled fire
invented the wheel, rolled and turned it around

crossed the continents and returned

crossed the kingdoms and returned

built kingdoms

occupied empires

diverted the rivers and churned the seas

landed on the planets

ruled as tyrants

destroyed dictators

demolished kingdoms of labour

created the riches

plundered the riches

performed sacred showers to Gods in golden bowls with panchamruta....

but brother

we could not wash and clean

the dirt of the human with a few warm tears....!

My Regret Forever

Mr. K. Chandrasekhar

Lecturer in English

My mother took her last breath
 On an autumn Thursday
 As her heart stopped feeling
 A mild pain for a few hours since that morning
 It was the fiftieth autumn in my life
 And I had been working hundreds of miles away
 The call conveyed what happened...
 A poor illiterate mother of mine
 Travelled with me all the way back to my village
 A moving memory of a mother's sacrifices
 That was never put into words
 No tears in my eyes, no loud wailing
 But a heavy weight on my heart
 A regret that I could not take good care
 That she never complained
 That she was happy for me
 That she was happy for I was happy
 A regret that I could not do what I wanted
 To do to help her live longer
 A regret that has got frozen
 Deep in my heart
 That no warmth could ever melt it.

मेरी किताब

Dr. K. Vijayakumari

Lecturer in Hindi

आज मेरी सारी खुशियों की वजह आप हो पापा
 आपकी गोद में मिलती थी जन्नत
 हजारों फूलों में एक गुलाब हो तुम
 सबसे प्यारे पापा लाज़वाब हो तुम
 तू मेरी पहला प्रेरणा और पहला हीरो है
 आप मेरी दुनिया हो
 जब कोई रस्ता नहीं दिखता, पापा की सलाह रास्ता बन जाती
 पिता के बिना जिंदगी विरान है
 दुनिया की भीड़ में सबसे करीब जो है। मेरे पापा मेरे खुदा, मेरे तकदीर वो हैं।
 मुझे रख दिया छाव में खुदा जलते रहे धूप में
 तू मेरी किताब है, जिस से जिंदगी के असली विषय सीखते है
 एक पिता की ममता, बिना बोले समझ आती हैं
 तू मेरी पीछे चट्टान की तरह खड़ा होता है
 पिता के साथ भगवान का आशीर्वाद होता है।

మేమేం చేశాము.....?

డా. పి. విజయలక్ష్మి
తెలుగు అధ్యాపకురాలు

ఆకాశం ఈ రోజు నీలంగా లేదు
క్షిపణుల పొగతో పగిలిన అద్దంలా ఉంది
ఆ ఉదయం రోజు లానే
పాఠశాల గంట పిల్లలకి ఆత్మీయంగా ఆహ్వానం పలికింది
బ్యాగుల్లో పుస్తకాలతో పాటు
ఎన్నెన్నో అందమైన కళలను మోసుకుంటూ
చిన్న చిన్న అడుగులు తరగతి గదిలోకొచ్చాయి
'బ్లాక్పోర్ట్' మీద గురువు రాసిన మొదటి అక్షరం
ఇంకా పూర్తి కాకముందే
ఆకాశం ఒక్కసారిగా అరిచింది
అది లోహపు ముక్క కాదు
అది మనిషి కోపం
మానవత్వం కోల్పోయిన మనిషిలోని క్రూరత్వం
గాలినికాదు, భూమినికాదు
జీవితాలను చీల్చుకుంటూ వచ్చి
ఆ చిన్ని ప్రపంచాన్ని మింగేసింది
చిన్నారి ఊపిరితో పాటు కాలమూ ఆగిపోయింది
గాలిలో కాలిపోయినవారి ఊపిరి
ఇంకా ఆకాశాన్ని అడుగుతోంది
మాతప్పెంటి....? మేము చేసిన పాపమేంటి....? అని
ఆ చిన్నారుల చివరి ప్రశ్న

గాలిలో అలాగే మిగిలి పోయింది
 రాజకీయాల రాక్షస క్రీడలో అభం శుభం తెలియని
 చిన్నారులు బలయ్యారు
 వాళ్ళకు దేశం అంటే....
 పుస్తకంలో ఉన్న ఒక పాఠం మాత్రమే
 కాని, అదే పటం వారి జీవితాల్ని కాలేచిసింది
 ఆకాశం ఈరోజు తలదించుకుంది
 అవని గుండె పగిలిపోయింది
 మానవత్వం శిథిలాల కింద నలిగి పోయింది
 ఎదో ఒకరోజు గోడలు మళ్ళీ కట్టబడతాయి
 పాఠశాల మళ్ళీ తెరుచుకుంటుంది
 కానీ ఆ నూటయాభై స్వరాలూ ఎప్పటికీ తిరిగిరావు
 వాటి స్థానంలో గాలిమాత్రమే మిగులుతుంది
 ప్రతిమూలలో ఒకే ప్రశ్న వినిపిస్తూనే ఉంది
 పాఠశాలకు వెళ్ళడమే,
 మా చివరి ప్రయాణం ఎందుకయ్యిందని?
 మా ఆశల పాఠశాలను
 మా శవాల దిబ్బగా ఎందుకు మార్చారని?
 మనుషులు ఎప్పటికైనా మనుషుల్లా బ్రతుకుతారా అని.....?

ప్రాసపద విన్యాసం

డా. త్యాగరాజు

వాణిజ్యశాస్త్ర అధ్యాపకులు

ఏదిచేయాలని చేసేప్రయత్నం "ఆరాటం"

జీవన గమన ప్రయాణము "పోరాటం"

వ్యక్తి ఆలోచన , అనుకరణ, శీలం "ఆభరణం"

ఇతరుల మనుగడకు ఇచ్చేది "భరణం"

చిత్తశుద్ధిగా చేయాలనేది "కంకణం"

మనిషిని ఉన్నతునిగా చేసేది " గుణం"

పుణ్యం కొరకు చేసేది "జాగరణం"

అసాంఘిక కార్యకలాపాల సమగ్రం " మారణం"

శరీర సమ స్థితి నిర్ణయం" లవణం"

రెప్పపాటులో జరిగే మార్పు "క్షణికం"

రెప్పపాటులో కాలములో మార్పు" క్షణం"

వినసొంపైన. మాట , పాట " అలకింపు " శ్రవణం"

తెలుగు సంవత్సరానికి శుభం " శ్రవణం"

భయ భ్రాంతులు కలిగి శత్రువులను కోరేది "శరణం"

అయ్యప్ప కరుణ ప్రశస్తి " శరణం"

ఇంటికి అలంకారం " తోరణం"

మనిషి ఆలోచనా పలితం రెండు కోణాల "నాణం".

A Beautiful Child

PART I

Dr. G. Seshu
Lecturer in English

Beautiful Child: The Question of a Child in Silence

“If I don’t complete.....

the punishment is removing shirt, pant and drawers.”

I wrote these words

because my teacher screamed,

at home my mother screamed,

in tuition my miss screamed,

and because I couldn’t scream.

Also, maybe because my scream wasn’t heard,

May be my scream never reached.

So, I screamed in silence.

Till my dry eyes stopped crying,

Till my mute voice stopped speaking,

Until my deafened ears stopped listening...

While my mind kept reading

“How little is the promise of childhood fulfilled by man” (Tagore)

PART II

Beautiful Child: The Reply of a Parent in silence

I saw you as a tiny gift.

On which were the words writ,

“There is only one beautiful child on this earth

and every mother owns it.” (Anonymous)

But as time wore on, there
began a rift. Because I saw
you in a Time-Bound Frame.
Hounding and pounding at your
back for time,
My blood boiling at your every
delay in time.
Measuring you in time
and
forcing you
to grow up...in time.
Very soon you left me
with time and I discovered
a stale and a raw fact, when
you left me with time, that
I had kept you in a Time-
Bound Frame. Where there
was only a time to eat, a
time to sleep, and a time to
read and so on, thus leaving
no space for you in your
time.

PART III

A Beautiful Child, Silenced

I know I failed, my child
Because I saw you in
a Time-Bound Frame.
Knowing you...

just by your name.

And now...

I scream in silence—

till my dry eyes forget how to cry,

Till my voice forgets how to speak,

Till my deafened ears forget how to listen,

My mind singing Diana Loomans' lines "If I had My Child To Raise Over Again,

...I'd take my eyes off my watch, and watch with my eyes...I'd stop playing serious and seriously play...I'd..." (Diana Loomans)

కల...

Dr. Shanti Sridevi
Lecturer in English

ఆశయాల, ఆదర్శాల సాధనలో

పోరాటాల రథసారథి

పడిలేచే విరామ మెరుగుని ప్రయత్నాల ఉత్తేజం

నిశ్శబ్దం, నిస్పృహ నిండిన

రాత్రుల కలవరింత

అవమానాల అడియాసల అరణ్యాల మార్గదర్శి

జీవిత పరమార్థపు అన్వేషణల సహచరి.

What a Sheer Injustice!

Dr. GANTA SRINIVASULU

Lecturer in English

Both, born alike, from the same womb
 But discrimination begins from inception,
 Thoughts start to disown **ME**, to welcome **HIM**
 Some go for abortion, some go for negligence
 Some resort to harassment, some feel cursed.
 What's my fault, being a girl child?
 What's his greatness, being a boy child?

Both, born alike, from the same womb
 But , why HE, the boy child receives cheerful welcome?
 Why Me, the girl child fails to get the same honour?
 What's YOUR problem with the gender? Where is it ?
 Was it a real one or an imaginary construct?
 Can You sustain with unigender?

Both, born alike, from the same womb
 With same grasps and hopes and competence
 But discrimination starts at home itself,
 Conditioning the mind towards subalternation
 Teaching girlhood, later womanhood,
 Preparing for the pathetic future, the patriarchy
 Making the life miserable and a faded one.

Both, born alike, from the same womb

But He is free and is allowed everything to do
Me, being stunted by the weight of Your faulty mindset,
Becomes the victim of bias and limitations,
Partiality in every step of life,
In dressing, in learning, in merrymaking,
In working, in eating, in perceiving the world,
In freedom of thought and expression,
HE gets encouragement, ME gets discouragement.

This injustice should be gone away,
This partiality should be thrown off
This bias should be rooted out
This faulty mindset should be set right.

Then only.....

Every Girl child can breathe in fresh air of equality
Every Girl child can prove what she is
Every Girl child can grow and live like a boy
Every Girl child can be a potential woman.

రసాస్వాదన

G.V.S. Pranayini Devi
Lecturer in Computer Science

శిశిరపు ఆకుల గలగల తర్వాత

మధుమాసం కోయిల కుహుకుహూలు వినపడవా...

అమావాస్య నిశ్శబ్దం ఆవరించేలోపు

రాబోయే పున్నమి లేఖతో నెలవంక పలకరించదా..

ఎండాకాలపు మధ్యాహ్నం వేడి తాకిడికి అల్లాడేలోపు

సాయంత్రపు మల్లెల గాలి వచ్చి ఊయలలూపదా..

కష్టం తీరాక వచ్చే సుఖం,

బాధ తీరాక వచ్చే నవ్వు అందం చూశాక..

జీవితం అంటే అదే కదా తెలుసుకున్నా

ఆస్వాదించే ప్రతి క్షణం ఒక కవితగా లిఖిస్తున్నా..

మగువ

డా. వాసిరెడ్డి భవాని
తెలుగు అధ్యాపకురాలు

సృష్టికి ప్రతి సృష్టివి నీవు
ప్రేమకు ప్రతి రూపానివి నీవు
అనురాగానికి చిరునామా నీవు
మమకారానికి మారుపేరు నీవు

ఇంటికి వెలుగునిచ్చే దీపానివి
ఇంటికి ఊపిరి నిచ్చే ప్రాణవాయువు
ఇంటి నలుమూలలా నీ చిహ్నాలే
ఇంటికి నీ వంట మూలాధారం
ఇంటా బయటా నీవే సవ్యసాచివి
నీవు లేకుంటే ఇల్లంతా అంధకారమే
అయినా నిన్ను గుర్తించేది ఎవరు?

ఎవరు రాసి పెట్టారు నీకు ఇన్ని బాధ్యతలు
ఎవరికోసం నీ జీవన పయనం
నీకోసం నువ్వు జీవించేది ఎప్పుడు?

కవనరంగంలో నీవు
కదనరంగంలో నీవు
శాస్త్ర రంగంలో నీవు
సాంకేతిక రంగంలోనూ నీవే
అయినా నీకు సమానత్వం కల్పించలేని ప్రభుత్వాలు
నిరంతరం ప్రయత్నిస్తున్నట్లు మాయ చేస్తున్నాయి
మగువా నీ శక్తిని గుర్తించేది ఎప్పుడు?

వసుచరిత్ర- శబ్దశక్తి-మనోవికాసం

డా. నల్లపనేని విజయలక్ష్మి

తెలుగు అధ్యాపకురాలు

ప్రబంధం:

ప్రబంధ శబ్ద ప్రయోగం కనిపిస్తున్న తొలి తెలుగు కావ్యం “కుమార సంభవం”. నన్నెచోడుడు “కుమార సంభవం” అవతారికలో ప్రబంధ శబ్దాన్ని పేర్కొన్నాడు.

“విస్తరించెదఁ బ్రబంధము సద్రసభంధురంబుగాన్” (కుమార సంభవము-1-48)

ఆ తర్వాత తిక్కన విరాట పర్వావతారికలో విరాటపర్వం మొదలుగా గల పదిహేను పర్వాలను “ప్రబంధమండలి” అని పేర్కొన్నాడు. పాల్కురికి సోమన, శ్రీనాథుడు తదితర కవులు కూడా ప్రబంధ శబ్దాన్ని వాడినప్పటికీ, ప్రబంధము అనే పదం 16వ శతాబ్దంలో వెలువడిన రచనలకే రూఢి అయింది. అప్పటివరకు అనువాద రచనలకే పరిమితమైన తెలుగు కవులు తమదైన ప్రత్యేకతను చూపాలనే తపనతో రూపొందించుకున్న ప్రక్రియ ప్రబంధం. ఏకనాయకాశ్రయం, వస్త్రైక్యత, శృంగార రస ప్రాధాన్యం, అష్టాదశ వర్ణనలు, భాషాంతరీకరణం కాకుండా ఉండటం, అలంకార ప్రాధాన్యం ముఖ్య లక్షణాలుగా ప్రబంధ ప్రక్రియ రూపొందింది. 16వ శతాబ్దంలో ఈ ప్రక్రియ ప్రారంభమై, అభ్యున్నతిని పొందటం వల్ల ఈ శతాబ్దం ప్రబంధయుగంగా పేరు పొందింది. అల్లసాని పెద్దన రచించిన మనుచరిత్రతో ప్రారంభమైన ప్రబంధ ప్రక్రియ తెలుగు రసజ్ఞుల మనసులను దోచుకున్నది. 16వ శతాబ్దంలో వెలువడిన ప్రబంధాల్లో మను చరిత్ర తర్వాత అంతగా ప్రసిద్ధి పొందిన ప్రబంధం “వసుచరిత్ర”.

“వసుచరిత్ర” ను రామరాజ భూషణుడు రచించాడు. ఇతడు అష్టదిగ్గజ కవులలో ఒకడుగా ప్రఖ్యాతుడైనప్పటికీ తరువాతి వాడు కావచ్చునని, అళియ రామరాజ ఆస్థానంలో ఉన్న కవి అని విమర్శకుల అభిప్రాయం. ఇతడు “హరిశ్చంద్ర నలోపాఖ్యానం” అనే ద్వ్యర్థి కావ్యాన్ని “నరసభూపాలీయము” అనే అలంకార శాస్త్ర గ్రంథాన్ని కూడా రచించాడు. తన సంగీత కళా రహస్య నిధిత్వము, సాహిత్య రసపోషణ నైపుణ్యాలకు శ్రేణాలంకార సౌందర్యాన్ని జోడించి ఆయన రచించిన వసుచరిత్ర తర్వాతి కవులను ఎందరినో ఆకర్షించింది. పిల్ల వసుచరిత్రలు వెలువడ్డాయి. అయినా

అవేవీ వసుచరిత్ర దరిదాపులకు కూడా రాలేకపోయాయి. వసుచరిత్ర ఆంధ్ర పంచకావ్యాలలో ఒకటిగా అత్యున్నత స్థానాన్ని దక్కించుకున్న అపురూప ప్రబంధం.

వసుచరిత్ర-వృత్తాంతం:

భారతంలోని ఆదిపర్వంలో కనిపించే ఉపరిచర వసువృత్తాంతాన్ని స్వీకరించి రామరాజభూషణుడు ఆరు ఆశ్వాసాలతో శృంగార రస ప్రధానంగా “వసుచరిత్ర” ను రచించాడు. భారతంలో కనిపించే వసురాజు కథ చాలా చిన్నది. చేది దేశానికి రాజైన పసురాజు వేటకు వెళ్లి తపస్సు చేయటం, అతడి తపస్సుకు మెచ్చుకొని దేవేంద్రుడు ప్రత్యక్షమై కమలమాలను, వేణుయస్థిని బహూకరించి అతనితో చెలిమి చేయటం, ఇంద్రుని వరంతో ఐదుగురు పుత్రులను పొంది చక్కగా రాజ్యపాలన చేస్తూ సుఖంగా ఉండటం, శుక్తిమతీ నదిని అడ్డగించిన కోలాహల పర్వతాన్ని తొలగిస్తే ఆమెను కాపాడటం, పర్వత సమాగమం వల్ల తనకు జన్మించిన వసుపదుడనే కుమారుని, గిరిక అనే కుమార్తెను శుక్తిమతి కృతజ్ఞతాపూర్వకంగా వసురాజుకు సమర్పించటం, వసురాజు గిరికను వివాహమాడటం, వసుపదుని సైన్యాధిపతిని చేసి గౌరవించటం మూల కథలోని విశేషాలు.

మూల కథలోని విశేషాలను రామరాజభూషణుడు యధాతథంగా స్వీకరించలేదు. వసురాజు వేటకు వెళ్ళటం, తపస్సు చేయటం తదితరాలను అతడు విడిచిపెట్టాడు. వనవిహారాన్ని కల్పించాడు. శుక్తిమతిని కోలాహలుని బారి నుండి కాపాడినందుకు ప్రసన్నుడైన ఇంద్రుడు దివ్య విమానాన్ని బహూకరించినట్లుగా కథను మార్చాడు. గిరికతో వివాహ సమయంలో ఇంద్రుడు వసురాజుకు కమలమాలను అలంకరించినట్లుగా, వివాహనంతరం కట్నాలు ఇచ్చే సమయంలో వేణుయస్థిని ఇచ్చినట్లుగా మార్చాడు. వసురాజుకు గిరికతో వివాహం అవడానికి పూర్వమే పుత్రులు ఉన్న విషయాన్ని కూడా చెప్పలేదు. వివాహనంతర కథను కూడా విడిచిపెట్టాడు. మూలంలోని చిన్న కథలో కేవలం రెండు ముఖ్యమైన ఘట్టాలను మాత్రం గ్రహించి తన కల్పనా చాతుర్యంతో, వర్ణనా నైపుణ్యంతో గొప్ప ప్రబంధంగా తీర్చిదిద్దటంలో రామరాజభూషణుని నేర్పు వెల్లడవుతుంది. కథావస్తువు పరిమితం కనుక ప్రబంధాన్ని విద్యార్థులకు బోధించేటప్పుడు ఇందులోని వర్ణనా వైచిత్ర్యం, పదవిన్యాసాలకు, శ్లేష చమత్కారాలకు, రసపోషణకు ప్రాధాన్యమిచ్చి బోధించవలసి ఉంటుంది.

రామరాజభూషణుని శబ్దశక్తి/శ్లేష నైపుణ్యం:

“భాషాశక్తి విలక్షణమయింది. శబ్దం బీజమయితే, భాష మహావృక్షం. భాష శబ్దార్థాల విచిత్రమయిన సంపుటి. అట్లాంటి సంపుటులయిన పలుకులు / పదాల / శబ్దాల సాముదాయక రూపం భాష. భాషలో పలుకులు విరిగి విరుగక, పదాలు కలిసి కలియక, వాటిలో అక్షరాలు వొరుసుకొంటూ, ఒరుసుకొంటూ రకరకాల అర్థాలనూ, అర్థచ్ఛాయలనూ, అనేక సందర్భాలలో, సన్నివేశాలలో తమతమ పరిధులను కూడా దాటి పలు విధాలయిన అర్థ-భావస్ఫురణలను ఆవిష్కరిస్తూ ఉంటాయి. శబ్దశక్తి మొత్తంగా భాషాశక్తి. ఇంతటి శక్తి నైవిధ్యంగల భాషను కొల్లగొట్టి పలుకులతో, పదాలతో ఆడుకొన్న, వాటిని ఆడించిన అరుదయిన కవి రామరాజభూషణుడు. ఆయన రచన 'వసుచరిత్ర'." అన్నారు కోవెల సంపత్కుమారాచార్య. (“వసుచరిత్రము పరిచయం”కు రాసిన పూర్వ పరిచయంలో). ఈ పద క్రీడను రామరాజభూషణుడు ఎలా చేశాడో చూద్దాం.

శుక్తిమతి నదిని కోలాహల పర్వతం బలాత్కరించటం వల్ల గర్భవతియైన నది గిరికా, వసుపదులకు జన్మ నిచ్చినట్లుగా మూలకథలో పేర్కొనబడింది. నదీ పర్వతాల మిథునానికి మనుజు శిశువులు జన్మించినట్లుగా చెప్పటం అసహజంగా ఉంటుంది. కనుక రామరాజభూషణుడు నదీ, పర్వతాలకు స్త్రీ, పురుష రూపాలను, అవస్థలను ఆరోపించి కథను సహజత్వానికి దగ్గరగా తీసుకొనిరావటానికి ప్రయత్నించాడు. అందుకు శ్లేషాలంకారాన్ని చక్కగా ఉపయోగించుకున్నాడు.

రామరాజభూషణుడు కోలాహలుని పరంగా వాడిన “ధరాధీశ”, “మహీధర”, “భూభృన్మౌళి” వంటి శబ్దాల ప్రయోగం వల్ల అటు పర్వత పరంగానూ, ఇటు పురుషుని పరంగానూ కథను అన్వయించుకోవటానికి అవకాశం దొరికింది. అదే విధంగా శుక్తిమతి పరంగా వాడిన “నాళీకముఖి”, “కంబుకంఠి”, “చారువేణి” వంటి శబ్దాల ప్రయోగం వల్ల అటు నది పరంగానూ, ఇటు స్త్రీ పరంగానూ కథను అన్వయించుకోవటానికి అవకాశం దొరికింది. ఇలా కథకు సహజత్వాన్ని తీసుకురావటానికి మాత్రమే కాకుండా కథాక్రమంలో తారసిల్లే కల్పనలకు, వర్ణనలకు చమత్కారాన్ని అద్దే క్రమంలో ఆయన శ్లేషాలంకారాన్ని విస్తృతంగా ఉపయోగించుకున్నాడు.

“ఆ విభునకు నర్జున పరి

భావకుడై పిన్నశౌరి పగిదిఁ బొడమె వం

శావహుడు పిన్నశౌరి ర

మా వల్లభుడతఁడు బుక్క మహిధవుఁ గాంచెన్” (వసుచరిత్ర-1-27)

ఇక్కడ అర్జున పదానికి రెండు అర్థాలున్నాయి. అర్జున పరిభావకుడై అన్నప్పుడు అర్జునుని తిరస్కరించినవాడై అని ఒక అర్థము. అర్జునము అనగా మద్దిచెట్టు. దానిని పెకలించినవాడు అని బాలకృష్ణుని పరమైన అర్థము.

వంశావహుడు అనగా వంశోద్ధారకుడు అని, వేణువును ధరించినవాడు అని రెండు అర్థములు.

రమా వల్లభుడు అనగా రాజ్యలక్ష్మీ వల్లభుడని, లక్ష్మీ వల్లభుడని రెండు అర్థములు. పిన్నశౌరి అనగా పిన్నశౌరి అనే రాజు, బాలకృష్ణుడు అని రెండు అర్థములు.

ఈ విధంగా నానార్థాలు గల పదాలను ఉపయోగించి పిన్నశౌరికి, బాలకృష్ణునికి సమానత్వాన్ని చెప్పడంలో కవి శ్లేష నైపుణ్యం వెల్లడవుతుంది. రామరాజభూషణుని పద సంపదా వైభవాన్ని, శ్లేష చమత్కారాన్ని వర్ణించడానికి అధిష్ఠానపురంలోని రాజుల వర్ణనతో కూడిన ఒక్క సీస పద్యం చాలు.

“పగలైన దెవ్విఁ గోల్పడని రాజులు” (వసుచరిత్ర-1-98)

పగలు-విరోధాలు, దినమందు పగటి భాగము అని రెండు అర్థాలు.

పగలు కాగానే చంద్రుడు ముఖకాంతిని కోల్పోతాడు. విరోధం కలిగినా అధిష్ఠానపురంలోని రాజులు ముఖకాంతిని కోల్పోరు.

“శరంబులు చన్న వెలవెలబోని ఘనులు”

శరంబులు-బాణములు, నీరు

ఘనులు-అధికులు, మేఘములు

నీటిని వర్షించగానే మేఘం తెల్లబోతుంది (తెల్లబడుతుంది). బాణములు చెల్లిపోయినా అధిష్ఠానపురంలోని రాజులు ఏమాత్రం వెలవెలబోరు.

“అని వెన్కముందుఁ జూడని కుమారు”

అనిస్-యుద్ధంలో, కుమారులు-కుమారస్వామి, రాకుమారులు

యుద్ధంలో కుమారస్వామి వెనకా ముందూ చూస్తాడు కానీ అధిష్ఠానపుర రాకుమారులు మాత్రం వెనకా ముందూ చూడరు. షణ్ముఖుడు ముందు మూడు, వెనక మూడు ముఖాలు గల వాడగుటచే వెనక ముందు చూచువాడని కవి చమత్కారము.

ఈ ఒక్క పద్యంలోనే ఇంకా ధనదుడు-కుబేరుడు, ధనమిచ్చువాడు; ఆశ-దిక్కు, తృప్తి; సార్యభౌముడు-సార్యభౌమము అను పేరు గల దిగ్గజము, చక్రవర్తి; అరి-శత్రువు, చక్రవాకము; కరములు-పన్నులు, కిరణములు; ఇనుడు-ప్రభువు, సూర్యుడు; పురుష సింహుడు- పురుష శ్రేష్ఠుడు, నరసింహుడు; గోత్రము-వంశము, పర్వతము-ఇలా అనేక నానార్థాలు గల పదాలు ఉపయోగించి భావ చమత్కారాన్ని సాధించటం గమనించవచ్చు. ఇటువంటి పద్యాలు వసుచరిత్రలో కోకొల్లలు.

ఇటువంటి పద్యాలను విద్యార్థులకు బోధించినపుడు వారికి భాష మీద చక్కని పట్టు ఏర్పడుతుంది. నానార్థాలు గల పదాలను ఉపయోగించి చమత్కార పూరితమైన వాక్యనిర్మాణం చేయగల నైపుణ్యం అలవడుతుంది.

అలంకార ప్రయోగ చాతుర్యం:

రామరాజభూషణుడు ఒక్క శ్లేష మాత్రమే కాదు. ఇతర అలంకారాలను కూడా ఎంతో చాతుర్యంతో ప్రయోగించాడు. ముఖ్యంగా తన పద్యాలలో ఒకానొక లయను, తూగును సాధించటం కోసం శబ్దాలంకారాలను బాగా ఉపయోగించుకున్నాడు.

“మందయానము నేర్పు నిందింది రాజీవ

రాజీవ రాజ న్మరాళ రాజి

కలికి పాలకులు నేర్పు లలిత నానావాస

నావాస నికట కానన శుకాళి

గొనబు పాటలు నేర్పుఁ గుముద రసామోద

సామోద మధుప శుద్ధాంత సమితి

నటన లీలలు నేర్పుఁ దట రూఢ కల్పాగ

కల్పాగ చర నీలకంఠ వితతి...” (వసుచరిత్ర-3-28)

ఈ సీస పద్యంలో రామరాజభూషణుడు ముక్తపదగ్రస్తంతో కూడిన యమకాన్ని ఎంత అందంగా ప్రయోగించాడో గమనించవచ్చు.

వసు మహారాజును వర్ణించిన సీస పద్యం కూడా ఇట్టిదే.

“తలిరుఁ బ్రాయము వాని వలరాజు నలరాజు

నలరాజుఁ దెగడు సోయగము వానిఁ...” (వసుచరిత్ర-3-46)

ఇందులో ఛేకానుస్రాస, ముక్తపదగ్రస్తం ప్రయోగించబడ్డాయి. శబ్ద సంయోజనలోని సౌందర్యం వల్ల ఈ పద్యాలు సంగీతానికి అనుగుణంగా పాడుకోగలిగేలా ఉన్నాయి.

వీటిని పరిశీలించటం వల్ల విద్యార్థులు అలంకార ప్రయోగ నైపుణ్యంతో పాటు, శబ్ద సంయోజన ద్వారా లయను, సౌందర్యాన్ని సాధించటం పట్ల అవగాహన పొందుతారు.

జాతీయాల ప్రయోగం:

జాతీయాల ప్రయోగం వల్ల చక్కని తెలుగు నుడికారం పట్టుబడటంతో పాటు భావ వ్యక్తీకరణలో రామణీయకత సాధ్యమౌతుంది. రామరాజభూషణుడు వసుచరిత్రలో జాతీయాలను కూడా శ్లేషలోనే ప్రయోగించటం విశేషం.

“వాణి యే మిత సూక్త? వదలదు తల వాకి

లి నిజేశు మాట మోచెనన జేసి” (వసుచరిత్ర-1-36)

మాట మోచు- మాట మోయటం (నింద పాలవటం), వాణీవహుడవటం (సరస్వతిని ధరించిన వాడవటం)

సరస్వతీ దేవి మితభాషిణి కాదని తల వాకిలి నిలిచి భర్తను నిందపాలు చేసిందని పైకి కనిపించే భావం. నిజానికి ఆమె సకలోక్తి స్వరూపురాలని, భర్త నోటిని ఎడబాయకుండా నిలవటం వల్ల ఆయనను వాణీవహుడిని చేసిందని లోపలి భావం.

చక్కగా జాతీయాన్ని ప్రయోగించటంతో పాటు వ్యాజస్తతితో కవి రమణీయార్థాన్ని సాధించిన తీరును పరిశీలించవచ్చు.

“తన భాగదేయ మహిమంబున మిన్నులు ముట్టి

వచ్చు ధన్యుని నతనిస్ భజించి” (వసుచరిత్ర-2-109)

మిన్నులు ముట్టి-ఆకాశాన్ని తాకు, ఉప్పొంగు కోలాహలుడు ఆకాశాన్ని తాకుతున్నంత సమున్నతుడని (పర్వతార్థం), ఉప్పొంగి వస్తున్నాడని (పురుషార్థం) కవి శ్లేషాలంకారంలో ఈ జాతీయాన్ని ప్రయోగించి మనోహరమైన అర్థాన్ని కూర్చాడు.

గ్రంథంలో గల ఇటువంటి జాతీయాలను కవి ప్రయోగించిన తీరును వివరించటం వల్ల విద్యార్థులు తెలుగు నుడికారం మీద, భాష మీద పట్టు సంపాదిస్తారు.

మనోవికాసం:

సంగీత శాస్త్ర పరమైన జ్ఞానం:

సంగీత కళా రహస్యనిధి అయిన రామరాజభూషణుడు తన సంగీత పరిజ్ఞానాన్ని పద్యాలలో నిక్షేపించాడు.

“అరిగాఁ బంచమ మేవగించి నవలా లవ్వేళ హిందోళవై

ఖరి సూపం బికజాత మాత్యరవభంగ వ్యాకులం బై వనీ

ధర నాలంబితపల్లవవ్రతవిధు ల్దాల్పం దదీయధ్వనిస్

సరిగాఁ గైకొనియెస్ వసంతము మహా సంపూర్ణభావోన్నతిస్” (వసుచరిత్ర-1-130)

స్త్రీలు హిందోళ రాగాన్ని ఆలపిస్తున్నారని కోకిలలు విచారించి చిగురుటాకులు తింటూ తపస్సు చేసాయట. ఆ కోకిలల పంచమ స్వరాన్ని వసంతుడు స్వీకరించాడు. అప్పుడు స్త్రీలు ఋషభ, పంచమ స్వరాలతో కూడిన సంపూర్ణ సంజ్ఞ గల వసంత రాగాన్ని పాడారని కవి వర్ణించాడు.

హిందోళ రాగం ఋషభ, పంచమ స్వరములు రెండూ కాకుండా మిగిలిన ఐదు స్వరాలతో కూడిన ఔడవ రాగము అని, శిశిర, వసంత ఋతువుల సంధి కాలంలో గానం చేయబడుతుందని సంగీతశాస్త్రంలో చెప్పబడింది. అందువల్లనే కవి వసంతకాలం రాక మునుపు స్త్రీలు హిందోళ రాగాన్ని ఆలపించినట్లుగా చెప్పాడు. వసంతకాలం వచ్చాక సప్త స్వరాలతో కూడిన సంపూర్ణ రాగాన్ని పాడారని కవి భావము.

దీని వల్ల విద్యార్థులకు రాగాలకు సంబంధించిన జ్ఞానం లభిస్తుంది.

వసంత ఋతువులో ప్రకృతిలో కలిగే మార్పుల గురించిన అవగాహన:

వసంత ఋతువులో గోరంట పూలు పుయటం, పొగడ చెట్లు మొగ్గలు తొడగటం, కోకిలలు కూయటం, తీగలన్నీ చిగురుటాకులతో, పూల మొగ్గలతో విలసిల్లటం, అశోకాదులు, బండి గురివెందలు పుష్పించటం, ఆ పూల మకరందాన్ని గ్రోలిన తుమ్మెదలు పాటలు పాడటం తదితర అంశాలను కవి వర్ణించాడు. వాటిని అధ్యయనం చేయటం వల్ల ఆ సమయంలో ప్రకృతిలో కలిగే మార్పుల గురించిన అవగాహన కలుగుతుంది. (వసుచరిత్ర-1-126, 127,129)

కవి సమయాల గురించిన అవగాహన:

కవిత్వం కల్పనా ప్రధానమైనది. కనుక కవి కొన్నిసార్లు కావ్య రామణీయకతను పెంచటం కోసం, కొన్నిసార్లు చమత్కారంగా చెప్పటానికి, కొన్నిసార్లు రస స్ఫూర్తిని కలిగించటానికి అశాస్త్రీయమైన, అలౌకికమైన అంశాలను సైతం ఉపయోగించుకుంటాడు. అటువంటి అశాస్త్రీయమైన, అలౌకికమైన, పరంపరాగతంగా వస్తున్న అర్థాన్ని కవులు అందరూ తమ గ్రంథాల్లో ఒకే రీతిగా దేనిని వ్యక్తీకరిస్తారో అదే కవి సమయం. ప్రాచీన కవిత్వంలో ఇవి ఎక్కువగా కనిపిస్తాయి. ప్రాచీన కవులు ఎటువంటి కవి సమయాలను ఉపయోగించి భావ పరిపుష్టిని, రస స్ఫూర్తిని కలిగించేవారో తెలుసుకోవటం కూడా అవసరమే.

యశస్సు, హాసం, పుణ్యం అనే వాటికి రూపాలు లేవు. అయినా కవులు వీటికి తెల్లదనాన్ని ఆరోపించారు. వీటిని వర్ణించేటప్పుడు చంద్రకాంతి, క్షీరసాగరం వంటి తెల్లని వస్తువులతోనే పోల్చి చెబుతారు.

రామరాజభూషణుడు కూడా ఈ కవిసమయాలను పాటించాడు.

“వసుదాధిపుఁడు ద్భాసిల్లెఁ గీర్తిమయ ముక్తాసౌధ సువర్ణ కలశిత విభావసుఁడై” (వసుచరిత్ర-1-25)

ఆయన ఇక్కడ కీర్తిని ముక్తాసౌధంతో (ముత్యాల మేడ) పోల్చాడు.

వృక్షాలు చిగురించటానికి, పుష్పించటానికి అవసరమైన దోహదక్రియలను (ఇవి కూడా కవి సమయాల్లో) రామరాజభూషణుడు చాలా విపులంగా వర్ణించాడు.

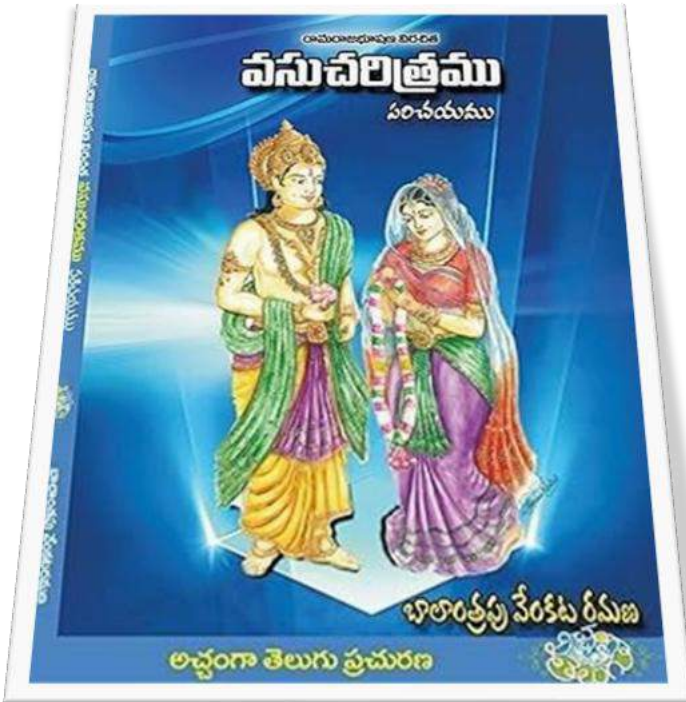
“వీక్షణ రూపమైన దోహదం చేత తిలక వృక్షము, పద తాడన రూపమైన దోహదం చేత అశోక వృక్షము, ముఖ రక్తిమ రూపమైన దోహదము చేత చంపకము, హాసన రూపమైన దోహదము చేత పొన్నలు, సురాగండ్వాష రూపమైన దోహదము చేత పొగడ చెట్టు పుష్పిస్తాయి. ముఖ వాయు

రూపమైన దోహదము చేత వావిలి చెట్టు పల్లవిస్తుంది. సల్లాప రూపమైన దోహదము చేత కొండగోగు చెట్టు పుష్పిస్తుంది.” అని వర్ణించాడు. (వసుచరిత్ర-3-149)

ఈ వర్ణనను గమనించినపుడు కవి సమయాలను ఉపయోగించుకొని కావ్యగుణమైన కాంతిని కవి సాధించటం తెలుసుకోవచ్చు.

ముగింపు:

రామరాజభూషణుని వసుచరిత్ర ప్రాచీన సాహిత్యాన్ని అధ్యయనం చేయటం ద్వారా భాష, సాహిత్యాల మీద పట్టు సంపాదించాలనుకునేవారికి ఒక వరం. ఈ ఒక్క కావ్యాన్ని అధ్యయనం చేస్తే శబ్దశక్తిని సాధించుకోవచ్చు. శబ్ద సంయోజనా నైపుణ్యాలను అలవరచుకోవచ్చు. అలంకార ప్రయోగ చాతుర్యాన్ని పొందవచ్చు. కవిత్వాన్ని రసాస్వాదన యోగ్యంగా మలిచే అనేక అంశాలను అధ్యయనం చేసి మనో వికాసాన్ని పొందటానికి ఉపకరించే గ్రంథరాజమిది.

మూర్తిమత్వ సిద్ధాంతములు (Personality Theories)

డా. డి. ధాత్రి కుమారి

తెలుగు అధ్యాపకురాలు

మూర్తిమత్వం అనగా మానసిక, ఉద్వేగ మరియు సామాజిక గణాలు, వైఖరులు, అభిరుచులు తెలిపే సమగ్ర నమూనా. మనలో ప్రతి ఒక్కరికి ఇతరులకు భిన్నంగా ఉండే ఒక ప్రత్యేకమైన మూర్తిమత్వం ఉంటుంది. మూర్తిమత్వం అంటే ఇతరులను ఆకర్షించగలిగే బాహ్య శారీరక రూపురేఖలు కాదు. కంటికి అందంగా వున్నంత మాత్రాన వ్యక్తి మంచి మూర్తిమత్వం కలవాడు కాదు, మంచి వ్యక్తిత్వం కలిగి ఉండాలి.

Personality అనే ఆంగ్లపదం "Persona" అనే లాటిన్ పదం నుండి పుట్టింది. పర్సోనా అనగా "ముసుగు" అని అర్థము. పుర్వకాలంలో ముసుగు వేసుకొని నాటకాల్లో డైలాగులు చెప్పేవారు. దీనిని బట్టి శబ్ద లక్షణ పరంగా మూర్తిమత్వం అంటే ఒక పాత్ర నిర్వహించడం అని చెప్పవచ్చును. ఇది వ్యక్తి బాహ్య ప్రవర్తనను తెలియజేస్తుంది. కనుక దీనిని సంచితమైన అర్థంగా చెప్పవచ్చు.

మూర్తిమత్వము - నిర్వచనాలు:

1. "ఒక వ్యక్తి తన పరిసరానికి ప్రత్యేకంగా సర్దుబాటు కాగలగటాన్ని నిర్ణయించే వ్యక్తిలోని మానసిక, శారీరక లక్షణాల గతి శీలక వ్యవస్థయే మూర్తి మత్వము" - ఆల్ ఫ్రోయ్డ్
2. "ఒక వ్యక్తిలో అతని శరీరక నిర్మాణము అభిరుచులు, ప్రవర్తనాసరళి, వైఖరులు, సహజ సామర్థ్యాలు మొదలైన వ్యక్తిగత లక్షణాల సమైక్యతనే "మూర్తిమత్వం" అంటారు. - మస్
3. "పుట్టింది మొదలు చచ్చేవరకు మానవ మస్తిష్కంలో జరిగే వ్యవస్థాపనాత్మక ప్రక్రియల పరంపరలే "మూర్తి మత్వము" - ముర్రే

మూర్తిమత్వ నిర్మాణాన్ని వివరించే వివిధ సిద్ధాంతాలు:

వివిధ వ్యక్తుల మూర్తిమత్వ లక్షణాలను బట్టి, వారి స్వభావమును బట్టి అంచనా వేసుకొనుటకు మూర్తిమత్వాన్ని వర్గీకరిస్తారు. ఈ వర్గీకరణలో ఏకాభిప్రాయం లేదు. వ్యక్తి

మూర్తిమత్వ నిర్మాణాన్ని వివరించుటకు అనేక సిద్ధాంతాలు ప్రచారంలో వున్నాయి. వాటిలో ముఖ్యమైనవి.

1. రూప ఉపగమనము (Type Approach).
2. లక్షణాంశ ఉపగమనము (Trait approach).
3. మనోవిశ్లేషణా ఉపగమనము (Psychoanalytical Approach).

1. రూప ఉపగమనము:

పూర్వకాలం నుండి ఆధునిక కాలం వరకు కవులు, రచయితలు ప్రజలను వారి చిత్త వృత్తులు, శరీరాకృతులు, శరీర నిర్మాణం, శీలము, ప్రవర్తనలను బట్టి వివిధ రకాలుగా వర్గీకరించారు. మొదట గ్రీకులు ప్రజలను శాంతిప్రియులు, దౌర్జన్య లక్షణం కలవారిగా వర్గీకరించారు. రూప ఉపగమనం తర్వాత యూరోపియన్లు కష్టపడు మనస్తత్వం కలవారు, సంతోష ప్రియులుగా వర్గీకరించారు. రూప ఉపగమనం అతి పురాతనమైనది, సాంప్రదాయకమైనది.

రూప ఉపగమనము ప్రకారం పురాతనం నుండి ఆధునిక కాలం వరకు - హిపోక్రెటిస్, క్రెస్ మర్, పెల్లస్, యాంగ్ అనువారు ప్రతిపాదించిన నాలుగు రకాలు కలవు.

A. హిపోక్రెటిస్ వర్గీకరణ:

క్రీ.పూ. 5 వ శతాబ్దానికి చెందిన గ్రీకు వైద్య శాస్త్రవేత్త అరిస్టాటిల్ శిష్యుడు. హిపోక్రెటిస్ తన వర్గీకరణలో వ్యక్తుల యొక్క చిత్తవృత్తులను బట్టి నాలుగు రకాలుగా వర్గీకరించారు. తన వర్గీకరణలో మానవుని శరీరంలో ఉత్పత్తి అయ్యే నాలుగు రకాలైన ద్రవాలను బట్టి ఆధారం చేసుకొన్నాడు. వ్యక్తి మూర్తిమత్వము ఆ ద్రవములు శరీరంలో ఎంత ఎక్కువ ఎంత తక్కువ ఉన్నాయో దానిని బట్టి నిర్ధారణ చేయవచ్చునన్నాడు.

Sl. No	Humour 2	Temperment	Characteristics (లక్షణాలు)
1.	రక్తము	బెల్సాహికుడు (శాస్ గైస్)	వీరు ఆనందము గాను, ఆశాజీవిగాను, అధిక ఉత్సాహం గాను, శక్తి వంతంగాను, చురుకైన వారిగాను ఉంటారు.

2.	పసుపురంగుకల పైత్యరసము	కోలరిస్ (పైత్య ప్రవృత్తి కలవారు- కోపిష్టి)	వీరు చురుకుగా ఉంటారు గాని త్వరగా కోపం వస్తుంది. చీరకుగా ఉంటారు. వీరు శారీరకంగా బలవంతులు, మానసికంగా బలహీనులు.
3.	చిక్కగా ఉండే శ్లేష్మం	ఫ్లెగ్ మేటిక్ (శ్లేష్మ ప్రవృత్తి కలవారు)	మానసికంగా స్థిరులు, శారీరకంగా బలహీనులు. సంతోషంగా ఉంటారు గాని బద్ధకస్తులు. నెమ్మదిగాను. నిశ్చలంగాను ఈ ప్రపంచంతో సంబంధం లేనివారు గాను ఉంటారు.
4.	నల్లని పైత్య రసం	మెలాంకలిక్ (విషణ్ణువు)	ఇతడు ఎప్పుడూ విచారంగాను, అసంతోషంగాను, మందకొండిగాను ఉంటాడు. నిరాశావాదులు. మానసికంగాను, శారీరకంగాను కూడా బలహీనులు.

B. క్రైష్ మర్ వర్గీకరణ:

దీనినే Constitutional Type అని కూడా అంటారు. జర్మన్ సైకియాట్రిస్ట్ శరీర నిర్మాణాన్ని బట్టి వ్యక్తులను వర్గీకరించారు.

Sl. No	Personality type	Characteristics	Personality Characteristics
1.	పీవరకాయులు (పిక్నిక్)	వీరు లావుగా, పొట్టిగా పొట్ట మట్టికుండలాగా ఉంటుంది.	వీరు కలుపుగోలు తనంగా, మంచి స్వభావంతో, ఇతరులతో కలసి సంచరించాలనుకుంటారు. వీరు బాహ్య వర్తనులు
2.	అథ్లెటిక్ (క్రీడా కాయులు)	వీరు పొడుగ్గా కండలు తిరిగిన శరీరం కలిగి ఉంటారు.	బలంగా శక్తి వంతంగా ఆశావాదిగా. సర్దుబాటు కలిగి, సహనం. హాస్య ప్రయత్నం కలిగి ఉంటారు. వీరు కలహప్రియులు.

3.	ఏస్తనిక్ (ప్రాంశుకాయులు)	వీరు సన్నగా, పొడుగ్గా, బలహీనంగా ఉంటారు.	వీరిది సున్నితమైన మనస్తత్వం. సిగ్గు, నిరాశావాది Unsociable గా ఉంటారు. వీరు అంతర్వర్తనలు.
----	-----------------------------	--	--

3. పెల్టస్ వర్గీకరణ:

దీనిని Somato type of classification అంటారు. ఇతను అమెరికన్ సర్జన్. శరీర నిర్మాణాన్ని బట్టి వ్యక్తులను వర్గీకరించారు.

Sl. No	Personality type	Characteristics	Personality Characteristics
1.	స్థూల కాయత	వీరు లావుగా, గుండ్రంగా, పుష్టిగా ఉంటారు.	వీరు శరీర సుఖాలకు ప్రాముఖ్యతనిస్తారు. భోజన ప్రియలు, సద్గుణులు early going sociable.
2.	మధ్యమ కాయత	వీరు కండలు పుష్టి కలిగిఉంటారు.	సాహస స్వభావం కలవారు. Love of risk.

కార్ల్ యాంగ్ వర్గీకరణ:

మూర్తిమత్వ ఉపగమనముల వర్గీకరణ విషయంలో కార్లియాంగ్ ప్రతిపాదించిన ప్రతిపాదన పేరుగాంచినది. ఆయన వ్యక్తులను అంతర్వర్తనులు, బాహ్య వర్తనులు, బహిర్ముఖవర్తనులుగా వర్గీకరించాడు.

Sl. No	బాహ్య వర్తనులు (Extraverts)	అంతర్వర్తనులు (Introverts)
1	వీరికి మంచి వాక్పాతుర్యం ఉంటుంది.	ముభావంగా ఉంది ఇతరులతో ముభావంగా మాట్లాడుతారు.
2	ఇతరులతో కలసి సంచరించాలనుకుంటారు.	ఒంటరిగా నివసించుటకు ఇష్టపడతారు.
3	బాధలనుండి దూరంగా ఉంటారు.	బాధకు లోనవుతారు.

4	వీరు సంఘజీవులు	సంఘజీవులు కారు.
5	చురుకు దనం, ఆనందం ఉట్టిపడుతుంది.	సిగ్గు పడుతూ పగటి కలలు కంటూ ఉంటారు.
6	వీరు అథ్లెటిక్స్ లో ఆసక్తి చూపుతారు	వీరు పుస్తక ప్రియులు
7	అనుగుణ్యత ఎక్కువ	అణుగుణ్యత తక్కువ
8	ప్రతిచిన్న విషయంలో ఆతృత తక్కువ.	ఆతృత ఎక్కువ.

ఉభయ వర్తనులు:

పై రెండు వర్గాల వారి లక్షణాలుంటాయి నిజానికి వీరు ఊగిసలాడే మనస్తత్వం గలవారు. సమాజంలో ఎక్కువనుంది వ్యక్తులు వీరే.

2. లక్షణాంశ ఉపగమనము:

లక్షణాంశ ఉపగమనము ఎప్పటి నుండో వ్యాప్తిలో ఉంది దీనిని లోకజ్ఞాన ఉపగమనం అని కూడా అంటారు ఉదారరణకు ఒక వ్యక్తిని మనం వర్ణించాలనుకున్నప్పుడు sociable, helpful, present వంటి అనేక విశేషణాలను బట్టి అర్థం చేసుకోవచ్చు. లక్షణాంశాలను ప్రవర్తనా పరిభాషలో వర్ణించవచ్చు. ఒక నిర్దిష్ట లక్షణాంశం నుండి ఉద్భవించే వివిధ చర్యలను మనం వర్ణించవచ్చు. అంతర్గతంగా ఎల్లప్పుడు స్థిరంగా ఉండే గుణాలను బట్టి వర్ణించే లక్షణాయ ఉపగమము మేలైనది. ఈ లక్షణాంశాలు వ్యక్తులందరిలో ఒకే విధంగా ఉండవు. వ్యక్తుల శారీరక, మానసిక స్వభావాలనుబట్టి వేరు వేరుగా ఉంటాయి "లక్షణాంశాలను బట్టి వ్యక్తి మూర్తిమత్వాన్ని అధ్యయనం చేసే పద్ధతినే లక్షణాంశ ఉపగమనం అంటారు."

ఉదా:- ఒక వ్యక్తి పలు సందర్భాలలో సోమరితనం ప్రదర్శించినచో అతని మూర్తిమత్వంలో సోమరితనం ఒక లక్షణాంశము.

నిర్వచనం:

"స్థిరంగా, శాశ్వతంగా ఉండే గుణాన్ని అనేక పరిస్థితులలో అప్పుడూ కనబరిచే ధోరణిని లక్షణాంశం" అని అనవచ్చును.

లక్షణాలు / గుణాలు (Properties):

1. గణనకు వీలుంటుంది. సంఖ్యా రూపేణా మాపన చేయవచ్చు (కొలవవచ్చు).
2. ప్రవర్తనను బట్టి గుర్తించవచ్చు. వ్యక్తి మాటలు, ప్రవర్తనను బట్టి లక్షణాంశములు కనుగొనవచ్చు.
3. మృదువైన స్వభావం. లక్షణాలు నిలకడగా ఒకే విధంగా ఉండవు. వ్యక్తి ఎదిగినప్పుడు అవి స్థిరపడినా, ఎప్పుడూ తరతమ హెచ్చు తగ్గులు ఉంటూనే ఉంటాయి.
4. ఒక ప్రవర్తన తరచూ జరిగితే దానిని అతడి అలవాటు అంటాము. అలా అలవాట్లు పదేపదే జరిగితే దానిని 'లక్షణం' అని అంటారు.
5. వ్యక్తి యొక్క మానసిక స్థితిని అతడి లక్షణము ఉంటారు.
6. లక్షణాలను బట్టి మూర్తిమత్వమును కొన్ని రకాలుగా వర్గీకరించారు.

1. జి. డబ్ల్యూ. ఆల్ పోర్ట్ వర్గీకరణ:

వీరు లక్షణాంశాలను మూడు రకాలుగా వర్గీకరించారు.

a. అతిముఖ్యమైన లక్షణాంశము (Cardinal traits):

జీవి చేయు పనులలో అతడి పలు ప్రవర్తనలలో కనబడు లక్షణములను ముఖ్య లక్షణాంశము అంటారు. కొందరు జీవితాంతం ఏదో సాధించాలనే కృషి చేస్తారు. సాధన అనేది వారి ముఖ్య లక్షణము.

ఉదా: మహాత్మాగాంధీ అహింస, సత్యాగ్రహము.

రాజకీయ నాయకులు ఎప్పుడూ అధికారం ఉండాలనుకోవడం.

b. మధ్యతరగతి లక్షణాంశము Central trait):

ఇవి అందరిలో సాధారణంగా కనబడునవి. వీరిలో పెద్ద ఆశలు ఉండవు. మొదటి ఆసక్తి ఎక్కువగా ఉండి క్రమేపీ తగ్గిపోతుంది. వీరి మానసిక ప్రవృత్తి అతి సాధారణంగా ఉంటుంది.

ఉదా: Love of gording.

C. గౌణ లక్షణాంశము (Secondary Trait):

ఇవి చాలా సంకుచిత స్వభావ లక్షణాలు. దీనినే వైఖారి అంటారు. వ్యక్తికి వ్యక్తికి మధ్యలో లక్షణాలలో తేడాలుంటాయి. అలాగే లక్షల స్థాయిలలోనూ తరతమ స్థాయిలుండవచ్చు. ప్రతివ్యక్తి ప్రత్యేక లక్షణాంశములు గలవాడే. పరిసరాలతో సర్దుబాటు విషయంలో ప్రతివ్యక్తి వేరు వేరుగా ప్రవర్తిస్తాడు.

ఉదా: Loving of classical music not bowing pop music.

2.ఆర్. బి. కాటెల్ వర్గీకరణ:

కాటెల్ మూర్తిమత్వ సంబంధం ఉన్న 171 పదాలను సేకరించారు. వాటినే లక్షణ మూలకాలు లేదా trait elements అంటారు. ఇతను వీటిని నాలుగు రకాలుగా వర్గీకరించారు.

a. సామాన్య లక్షణాంశాలు (Common traits): ఏదో ఒక స్థాయిలో ఏదో ఒక రూపంలో ప్రతి వ్యక్తిలో కనపపించేవే సామాన్య లక్షణాంశములు. నిజాయితీ, సహకారం, దౌర్జన్యం అంటు కొన్ని సాధారణ లక్షణాలు. ఉదార స్వభావం. స్నేహతత్వం, బాధ్యత, దయ వంటి సామాజిక సర్దుబాటునకు సంబంధించినవి common traits. ఈ లక్షణాంశాలను కనబరుస్తారనేది మూర్తిమత్వ పరీక్షల ద్వారానే మాపనం చేయగలం.

b. అసమాన లేదా ప్రత్యేక లక్షణాంశాలు (Unique Traits): ఇవి అందరిలో ఉండవు. ఇది కొంత మందికే పరిమితమౌతాయి. ఇది (అందరి) అతడి శక్తి సామర్థ్యాలపై ఆధారపడి వుంటుంది.

ఇవి ఒక వ్యక్తి మూర్తిమత్వానికి ఒక ప్రత్యేకతను ఆపాదిస్తాయి. ఇవి వ్యక్తిని ఇతరుల నుండి ప్రత్యేకంగా చూడటానికి ఉపయోగపడతాయి.

ఉదా: కొంతమంది వ్యక్తులు ప్రతి సందర్భంలో హాస్యం కురిపిస్తారు. హాస్య స్వభావం వారి ప్రత్యేక లక్షణాంశము. దీనిని పరిశీలన ద్వారా వ్యక్తగత రికార్డుల ద్వారా అధ్యయనం చేయవచ్చు.

c. ఉపరితల లక్షణాంశాలు (Surface traits): చర్చలో ఉన్నప్పుడు ప్రత్యక్షంగా పరిశీలించదగు ప్రవర్తనా గుణాలనే ఉపరితల లక్షణాంశము అంటారు. బహిర్గతంగా ప్రతి విషయంలోను కనబడుతూ ఉంటాయి. ఇవి మూల లక్షణాంశములపై ఆధారపడి ఉంటాయి.

ఉదా: పిరికితనం అనేది చిన్నప్పటి నుండి వ్యక్తి స్వభావంగా ఉండడం. మౌలిక లక్షణం. కాని పిరికితనం వలన కొన్ని కొన్ని పరిస్థితులలో వ్యాకులత, అమితోద్దేకం, మనశ్శాంతి లేకపోవటం లాంటివి ఉపరితల లక్షణాంశాలు.

d. మూల లక్షణాంశాలు: (Source Traits): ఒక వ్యక్తిలో దాదాపు స్థిరంగా ఉండేటువంటి మూర్తిమత్వ లక్షణాంశాలు. వ్యక్తి ప్రవర్తనకు అంతర్గతంగా వున్న శక్తులు. ఇవి సాధారణంగా అనువంశికత ద్వారా వస్తుంటాయి. కాని ఇవి పరిసరాల ప్రభావముతో మార్పు చెందవచ్చు. మూర్తిమత్వం ఏర్పడటానికి ఇవే మూలకారణం. ఈ మూల లక్షణాలు లోతు స్థాయిలో ఉంటాయి. కనుక ప్రత్యక్షంగా చూడలేము.

ఉదా: విశ్వాస బావన.

3. హెచ్. జె. ఐసెరిక్ వర్గీకరణ (H.J. Eysenck's classification):

ఈ పద్ధతిలో రూప లక్షణాంశాల ఉపగమనాలను రెండింటినీ సమన్వయపరచి మూర్తిమత్వమును అధ్యయనం చేయవచ్చు. దీనిని ప్రతిపాదించినది ఐసెరిక్. ఇతను బ్రిటీష్ సైకాలజిస్ట్. ముంగ్ మూర్తిమత్వమును విశ్లేషికాల (Dimensions) ఆధారంగా వర్గీకరించారు.

1. అంతర్వర్తన Vs బహిర్వర్తన (Introvert vs Extrovert)
2. సహజ వర్తన Vs మానసిక బలహీనత (Normality is Neutotism)
3. మనోనిక్షిప్త స్థితి (Psychotism).

మొదట రెండు రకాల వర్గీకరణలను మనము సాధారణ వ్యక్తుల ప్రవర్తనలో గుర్తించవచ్చు. కాని మనో నిక్షిప్త పద్ధతి స్థితిలో అసాధారణంగా కనిపించేది మూర్తిమత్వము. ఐసెరిక్ మూర్తిమత్వ లక్షణాలు అనువంశికత వలన అధికంగా కలుగుతాయని పరిసరాల వలన తక్కువ అని అంటారు.

విమర్శ:

1. లక్షణాంశాల వివరణలో మనో వైజ్ఞానికుల మధ్య ఒక అంగీకారం లేదు.
2. లక్షణమన్నది శాశ్వతమైనది కాదు. అన్ని సందర్భాలలో వ్యక్తి ఒకే విధంగా ప్రవర్తించడు.
3. ఇది మాపనమునకు వీలుకాదు.
4. లక్షణము అన్నది ఒక అంతర్గత పరిణామమో లేక బహిర్గత ఉద్దీపనల ప్రతిస్పందనా అనేది నిర్ణయించడం కష్టము.
5. సంఖ్యలను ఉపయోగించి వర్గీకరించుట కష్టం.

3. మనో విశ్లేషణ సిద్ధాంతము (Psycho Analytical Theory)

మనో విశ్లేషణ సిద్ధాంతము ననుసరించి మూర్తిమత్వమును నిర్ణయించిన వారిలో ఫ్రాయిడ్ మొదటివారు. మానవుడి ప్రవర్తననకు వీరు ముఖ్యంగా రెండు సహజాతాలు కారణమన్నారు.

1. ఆత్మ రక్షణ 2. మృత్యువు

ఈ సహజాతాలే మానవుని పలుచర్యలు రూపొందిస్తాయి అన్నారు. మూర్తిమత్వ గతిశీలకతను మూడు విభాగాలుగా పేర్కొంటారు.

1. ఇడ్ లేక అచిత్తు (Id):

ఇది పూర్తిగా అచేతన మనస్సులో వుంటుంది. ఇది పుట్టుతో కలిగిన శక్తి. ఇది మానసిక ప్రక్రియలకు కావలసిన శక్తిని అందిస్తుంది. మానవునిలో సహజమైన, పాశవికమైన, విశృంఖల ప్రవృత్తియే విద్య. ఇది పూర్తిగా స్వార్థపరమై, సంఘ వ్యతిరేకంగా ఉంటుంది. దీనికి మంచి, చెడులన్న తేడా తెలియదు. కోరికలను వెంటనే తీర్చుకోవలెనని వ్యక్తిపై ఒత్తిడి చేస్తుంది. ప్రవర్తనలో విచక్షణారహితంగా ఉంటుంది. మాన మర్యాదలు దీనికి పట్టవు. సుఖసంతోషాలు అనుభవించటమే దీని లక్ష్యము. ఇది ఇడ్ ఆనంద సూత్రముపై ఆధారపడి పనిచేస్తుంది.

2. అహం (The Ego):

ఇది వ్యక్తిలోని చేతన మూర్తిమత్వం. వ్యక్తిలో ఇది సామాజిక అనుభవాల ద్వారా ఏర్పడుతుంది. ఇది వ్యక్తి మూర్తిమత్వంతో ఉపయోగకరమైన, అర్థవంతమైన పాత్రను నిర్వహిస్తుంది. ఇడ్, సూపర్ ఇగో లను ఇది అర్థం చేసుకొని ప్రవర్తిస్తుంది. మనిషిలో ఒకవైపు ఇడ్ నుండి వచ్చే కోరికలు, మరొకవైపు అధ్యహం నుండి వచ్చే సామాజిక యోగ్యమైన డిమాండ్లు ఉంటాయి. ఇడ్ కోరికలను ఎంతమేరకు తీర్చాలి. సూపర్ ఇగో డిమాండ్లను ఎంతవరకు తీర్చాలి అనేది ఇగో నిర్ణయిస్తుంది. ఇడ్ కు, సూపర్ ఇగోకు మధ్య రాజీ కుదుర్చుతుంది. ఇడ్ ను పూర్తిగా అణచివేయకుండా, ఇష్టం వచ్చినట్లు సంచరించకుండా ఇది సూచిస్తుంది. అందుకనే వాస్తవ సూత్రంపై ఆధారపడి పనిచేస్తుందంటారు. నిజానికి Ego, Id ల సంబంధము రౌతు, గుఱ్ఱముల సంబంధము లాంటిది. నిజానికి Ego రౌతు ప్రయాణ దిశను నిర్ణయించాలి. కాని ఒక్కొక్కప్పుడు దీనిని గుఱ్ఱం నిర్ణయం చేస్తుంది అంటారు ఫ్రాయిడ్.

3. అధ్యహం (Super Ego):

ఇది మనస్సులో వుండే అంతరాత్మ. నైతిక భాగం తప్పు చేసినప్పుడు నేరం చేశామనే భావాలను ఇది వ్యక్తిలో కలిగిస్తుంది. ఇది బ్రతుకు విధానమున కన్నా ఆదర్శాలకు ఎక్కువ (ప్రాధాన్యత నిస్తుంది. పిల్లవాడు పెరిగేకొద్దీ తల్లిదండ్రులు, అమ్మమ్మ, తాతయ్యలు, స్నేహితులు, సమాజంలో ఇతరుల నుండి అనేక విలువలు, ప్రమాణాలను నేర్చుకొని తనలో విలీనీకరించుకుంటాడు. ఆవిధంగా అధ్యహం పూర్తిగా ఆదర్శాలతో నిండి ఉంటుంది. సమాజం ఆమోదించిన ప్రమాణాల ప్రకారమే నడచుకోవాలని ఇది అనుకుంటుంది. ఇది Id ను వ్యతిరేకిస్తుంది. ఫలితంగా Id కు Super Ego కు మధ్య ఘర్షణ ఏర్పడుతుంది. మధ్యవర్తిగా రాజీ కుదుర్చుటకు వచ్చిన Ego ను విమర్శిస్తుంది.

ఫ్రాయిడ్ అభిప్రాయం ప్రకారం Id కు Super Ego కు మధ్య రాజీ కుదర్చగల Ego సామర్థ్యత వలన వ్యక్తి మూర్తిమత్వం రూపొందుతుంది. ఏమైనా సమగ్ర మూర్తిమత్వ రూపకల్పనకు లేక ఆత్మ భావన ఏర్పడుటకు ఈ మూడు భాగాల మధ్య సక్రమమైన సమన్వయం అవసరమని మానసిక శాస్త్రజ్ఞుల ఏకాభిప్రాయం.

ఉదా: ఒక పసివాడు ఒక గదిలో మంచి అందమైన బొమ్మను చూచినాడనుకుందాము. అతడు దానికై పరుగెత్తుతాడు. అది Id ప్రభావము. తల్లిదండ్రులు ఆ బొమ్మను తాకరాదంటారు. పసివాడు బొమ్మను తాకడు. ఇది Ego ప్రభావం. తల్లి దండ్రులు ఎదురుగా ఉన్నారు. దండిస్తారన్న భయము వలన, ఆపని చేయడు. తల్లిదండ్రులు గది వదలి వెళ్ళి పోతారు. కానీ అప్పుడు కూడా పసివాడు బొమ్మను తాకడు. అది Super ego ప్రభావము. ఆక్కడ తల్లిదండ్రుల మాట జవదాటరాదు అన్నది నైతిక విలువను తెలియజేస్తుంది.

హెచ్. డి. పేజ్ (Page) Id ని కారు ఇంజన్ తోను, Ego ను డ్రైవర్ గాను, Super ego ను back seat driver గా పోల్చారు.

లోపాలు:

1. ఫ్రాయిడ్ సిద్ధాంతమును శాస్త్రీయ పరంగా వివరాలను సేకరించలేదు.
2. సిద్ధాంతమును పరీక్షించుట సులభం కాదు.
3. వర్తమాన అనుభవములకు ఎక్కువ ప్రాధాన్యత ఉండటం.

సంస్కృత న్యాయములు

డా. యస్. దివిజాదేవి

తెలుగు అధ్యాపకురాలు

తెలుగులో జాతీయాలు ఎలాగో సంస్కృతంలో న్యాయాలు అలాగ. అవి చిన్న చిన్న మాటలు. అటువంటి మాటల్ని నేర్చుకొని వాటిని మన సంభాషణల్లో సందర్భాన్ని బట్టి వాడుతుంటే ఆ సంభాషణలు చాలా ఆసక్తికరంగానూ, సరదాగానూ, వినసొంపుగానూ ఉంటాయి.

న్యాయము అనే మాటకు చాలా అర్థాలున్నాయి. సంస్కృత న్యాయములలో న్యాయము అంటే, మనకు లోకంలో సాధారణంగా కనిపించే ఒక ప్రసిద్ధమైన విషయాన్ని తీసుకొని, దానికో తత్వాన్ని జతచేసి, అది అనేక సందర్భాలకు సరిపోయే ఒక ఉదాహరణ వాక్యంగా చెప్పడం. అలాంటి కొన్ని న్యాయాలను మనం చెప్పుకుందాం.

స్థాలీపులాక న్యాయము:

స్థాలీ అంటే అన్నం వండే పాత్ర

పులాకము అంటే మెతుకు

అన్నం వండేటప్పుడు పాత్రలో అన్నం మొత్తం ఉడికిందా లేదా అని ప్రతీ మెతుకును పట్టుకొని చూడము, ఒక మెతుకు పట్టుకొని చూస్తాము, దానిని బట్టి మొత్తం అన్నం ఉడికిందా లేదా అనేది నిర్ణయించుకుంటాము అదే స్థాలీపులాక న్యాయము. సాహిత్యంలో, నిజ జీవితంలో వివిధ సందర్భాలలో ఈ పదాన్ని వాడుతాము.

ఉదాహరణకు విద్యార్థుల పరీక్ష పేపర్లు దిద్దేటప్పుడు వారు రాసిన ప్రతీ అక్షరాన్ని ఉపాధ్యాయులు చదవరు, ప్రతీ ప్రశ్నలో కొన్ని వాక్యాలు అక్కడక్కడ చదువుతారు. దీంతో వారు జవాబులు ఎలా రాసారో తెలిసిపోతుంది. ఆ విద్యార్థి అక్షరాదోషాలతో రాసాడా ? వాఖ్యనిర్మాణం ఎలా ఉంది ? ప్రశ్నకు తగ్గ జవాబు రాసాడా లేదా ? విషయ పరిజ్ఞానం ఉందా లేదా అనేది తెలిసిపోతుంది. దీనిని బట్టి మార్కులు వేయడం జరుగుతుంది.

అలాగే ఈ న్యాయాన్ని రకరకాల సందర్భాలకు వర్తింపజేయవచ్చు. ఒక మనిషితో కాసేపు మాట్లాడితే వారు ఎలాంటి వారో ఒక అంచనాకు రావచ్చు.

మార్జాల కిశోర న్యాయము:

మార్జాలము అంటే పిల్లి

కిశోరము అంటే శిశువు అంటే ఇక్కడ పిల్లి పిల్ల అని అర్థం

పిల్లి ఒకచోటినుండి మరో చోటికి వెళ్ళేటప్పుడు తనతో పాటు తన పిల్లల్ని కూడా తీసుకెళుతుంది. అలా తీసుకెళ్ళేటప్పుడు తన పిల్ల మెడను చాలా జాగ్రత్తగా, పళ్ళతో చాలా తేలికగా పట్టుకొని తన పిల్లకు గాయాలు కాకుండా వెళుతుంది. ఇక్కడ తల్లి జాగ్రత్తగా తన శిశువుని చేరాల్సిన చోటుకు చేరుస్తుంది. పిల్లి పిల్ల తన ప్రమేయం ఏమీ లేకుండా తల్లిపై భారం వేసి నిశ్చింతగా ఉంటుంది. ఈ న్యాయంలో తల్లి భాద్యతగా వ్యవహరిస్తే , శిశువు నిశ్చింతగా ఉంటుంది ఈ మార్జాల కిశోర న్యాయంలో.

మర్కట కిశోర న్యాయము:

మర్కటము అంటే కోతి

కిశోరము అంటే శిశువు అంటే ఇక్కడ కోతి పిల్ల అని అర్థం.

కోతి ఒక చెట్టుపై నుండి ఇంకో చెట్టుపైకో, ఒక కొమ్మ మీదినుండి ఇంకో కొమ్మమీదికో దూకుతున్నప్పుడు కోతి పిల్ల తల్లి కోతి పొట్టను జాగ్రత్తగా పట్టుకొని ఉంటుంది. తాను కిందపడి పోకుండా తల్లిని గట్టిగా పట్టుకోవాల్సిన బాధ్యత పిల్ల కోతిదే. ఇందులో తల్లి కోతికి ఎటువంటి ప్రమేయం లేదు. పిల్ల కోతి తనను గట్టిగా పట్టుకొని ఉంటుందని తల్లి కోతికి తెలుసు. అందుకే అది నిర్భయంగా ఒకచోటు నుండి మరో చోటుకు దూకేస్తుంది. పిల్ల గురించి ఆతుర్దా పడదు. పిల్ల కోతి కూడా తల్లి యెంత వేగంగా దూకినా, యెంత దూరం భయపడకుండా తల్లిని కరచుకొనే ఉంటుంది.

తల్లిదండ్రులు కూడా సందర్భాన్ని బట్టి ఈ న్యాయాలను అనుసరిస్తూ పిల్లల్ని పెంచితే వారు ఉత్తమ పౌరులుగా తయారవుతారు. జీవితంలో ఏమరుపాటుగా ఉంటే పడిపోతాము అనే విషయం మర్కట కిశోర న్యాయం చెబుతుంది. తల్లిదండ్రులు మనల్ని వెన్నంటి నడిపించేది కొంతకాలమే, ఆ తరువాత తమ కాళ్ళమీద తాము నిలబడక తప్పదు అనే విషయం మార్జాల కిశోర న్యాయం చెబుతుంది.

గురువు

ఎం. లీల

II B.A. (Political Science)

సంస్కారాన్ని రంగరించి, వ్యక్తిత్వాన్ని నిర్మించి

విద్యను బోధించి, విజ్ఞానాన్ని పెంపొందించి సుశిక్షితులైన పౌరులను అందించి

దేశభక్తిని నిలువెల్లా నింపి

భారతదేశాన్ని విశ్వగురు పీఠంపై

పునఃప్రతిష్ఠించే గురుతర బాధ్యతను

చేపట్టినవారే నా గురువులు.

మన తల్లిదండ్రులు మనకు ఎంత సహాయపడతారో

వారిలాగే మన గురువులు కూడా మనల్ని తీర్చిదిద్దుతారు

గురువులను ఎప్పుడూ మరవకూడదు.

మనం ఒక స్థాయిలో విజయం సాధించాం అంటే

మనకు గురువులు అందించిన జ్ఞానమే.

ఆ జ్ఞానమే లేకపోతే....

నీకు చిత్తు కాగితానికి కూడా తేడా ఉండదు.

Ink and Intent

Md. Amina Khan
II B.A. (Special English)

Ink flows like blood, from the heart's deep well,
A vessel for thoughts, that the soul would tell.
With every stroke, a story unfolds,
Of dreams and desires, of moments told.

The intent behind, a tale does make,
A message conveyed for hearts to partake.
The ink's dark hue, a mystery reveals,
Of passions and purpose, that the writer feels.

In the empty page, a world is born,
A canvas for emotions, that would scorn.
The ink's dark flow, a journey does begin,
To capture the essence, of the heart within.

With each written line, a piece of soul is shared,
A bond is formed between the writer and reader, beyond compare.
The ink and intent, a dance does do,
A symphony of words, that echoes true.

నీ స్మృతి లో.....

బి. వంశీ ప్రీయ

II B.Sc. (Nutrition)

కాటికి పోయావా నాన్న
కానరాని చీకటితో యుద్ధం చేస్తూ
బలవంతంగా బలి అయ్యావా

తండ్రి ప్రేమ రుచి చూపించావు
తల్లి లాగా మందలించావు
కానీ తెల్లారేసరికి లేవేంటి నాన్న

కాటి కాపరి ఆహ్వానించాడా
కాదు రమ్మని బలవంతం చేశాడా
పురైల లెక్క సరి తూగలేదా
నీ పురై కావాలని మారాం చేశాడా

ఆలనా పాలనా చూడాల్సినవాడివి
అకస్మాత్తుగా వెళ్లిపోయావా
నీ ఆళిని ఒంటరి దాన్ని చేశావా

దైవాన్ని దూషించలేవు
దేహాన్ని విడువలేవు
దరి చేరే మార్గం లేదు
దరిదాపు నా కనరావు
ఏకాకిలా వెళ్లిపోయావు
ఏనాటికీ కనరావు

మిత్రమా....!

వి. సౌజన్య బాయి

I B.A., History

చదువు విజ్ఞానాన్ని నేర్పాలి

కానీ అజ్ఞానాన్ని కాదు

చదువు సంస్కారాన్ని నేర్పాలి

కానీ అహంకారాన్ని కాదు

చదువు సంపాదించడానికి కాదు

చదువు మనిషి మనిషిగా ఎదగడానికి

అక్షరాలు ఎప్పుడు ఒంటరివే

జత చేస్తే పదాలు అవుతాయి

పదాలను కలిపితే కథలు కూడా అవుతాయి

జీవితం కూడా అంతే

ఒంటరిగా ఉంటే ఒక్కరే

కలిసి పోతే అంతా సంతోషమే.

అమ్మా - నేను

ఎం. సౌజన్య

I B.Sc. (Botany)

అమ్మ నన్ను ముందేమో కొట్టింది

తర్వాత ఏమో ఏడ్చింది

ఆ రెండు ఎందుకు చేసిందో నాకు అర్థం కాలేదు

కొట్టడం నేను అల్లరి చేసినందుకట

మరి ఏడవడం నన్ను కొట్టినందుకట

అమ్మ కౌగిలించుకునేసరికి కరిగిపోయాను

ఇందాక రాని ఏడుపు నాకు ఇప్పుడు వచ్చింది

అమ్మను పట్టుకొని ఏడిచాను

అమ్మ ముద్దుల వర్షం నాపై కురిపించింది

తన అంతులేని ప్రేమతో తడిపింది

నేను పకపకా నవ్వే సరికి అమ్మ తేరుకుంది

నన్ను కొట్టినా అమ్మ అంటేనే నాకు ఇష్టం

అందుకేనేమో మరి నేనంటే అమ్మకు ప్రాణం

అమ్మ ప్రేమ

కె. బాల ప్రసన్న

I B.Sc. Botany

కనులు తెరిచిన క్షణం నుండి

కనపడే రూపం అమ్మ

తన ప్రాణాలు పణంగా పెట్టి

మనకు జన్మనిచ్చిన దివ్య రూపం అమ్మ

మన ప్రాణానికి తన ప్రాణం అడ్డువేయడానికి

ఏమాత్రం వెనకాడదో అమ్మ

మన పెదవిపై చిరునవ్వు

తన గెలుపుగా భావిస్తుంది

అమ్మ తన రక్తాన్ని పాలుగా మార్చి

మన ప్రాణం నింపుతుంది

అమ్మ తినడానికి తిండి లేకపోయినా

మన ఆకలిని తీర్చేది అమ్మ

మన మౌనం సైతం అర్థం చేసుకోగలదు

అమ్మ మన కాలిలో ముల్లు విరిగిన

విలవిలలాడిపోతుంది అమ్మ

ప్రేమ అనే పదానికి అర్థం అమ్మ.

స్నేహం

ఎస్. లక్ష్మీ ప్రసన్న
I B.A. (Special English)

సముద్రం తీరాన్ని ఎలా ముద్దాడుతుందో

అలాగే మనసును ముద్దాడే మృదువైన స్వర్ణ స్నేహం

అడుగులు తడపబడినప్పుడల్లా

తోడు ఉంటుందో కన్నీళ్లు పలికేముందు ఎలా అర్థం చేసుకుంటుందో

అది మాటల్లో కొలవలేని బంధం

కాలం మారినా చెదరని రంగు స్నేహం

దూరాలు పెరిగిన తరగని బలం స్నేహం

మనసు చీకట్లో జ్యోతి అయ్యేది

పగుళ్లలో పరిమళం అయ్యేది

నిశ్శబ్దంలో కూడా మనసు వినేది

అదే నిజమైన స్నేహం

స్నేహం మన జీవిత పుస్తకంలో

అత్యంత అందమైన అధ్యాయం.

A Melancholy Night

Md. Amina Khan
II B.A. (Special English)

The gnarling noise of the burning cigar,
The smoke and fume filling the room.
The translucent glass, holding against a soaker,
A night filled with darkness, drenched in gloom.

Among the pleasant patter on the brick,
I only can hear the sound of the pyres,
Of the shrinking cigar as the smoke grows thick
Choking my throat, eyes letting out tears.

Like some ghouls eat up corpses,
The darkness has devoured all the light.
Corning from the neon sign refracted by raindrops,
Like a ray of hope so trifle but worth a fight.

The darkness may win or the light may surpass.
Eventually the sun may rise, and the gloominess will be gone.
With the rain, the pain will wash away, the agonies will pass.
But maybe I will not be here to enjoy the new dawn.

స్నేహితుడు

ఇ. రోజా రాణి

I B.A. (Special English)

కష్టాలలో కన్నీరు తుడిచే వాడు

ఆపదలో అండగా ఉండేవాడు

ఆనందంలో ఆత్మబంధువుగా ఉండేవాడు

దుఃఖంలో ధైర్యాన్ని ఇచ్చేవాడు

బాధల్లో బంధువులా వచ్చేవాడు

మన సుఖం కోరుకునే వాడు స్నేహితుడు

నేస్తమా.... తేనెలోని తీయదనం నీ స్నేహం

మల్లెలోని తెల్లదనం నీ స్నేహం

చీకటిలో చిరు దీపం నీ స్నేహం

రాగం లోని అనురాగం నీ స్నేహం

కలకాలం కొనసాగనీ మన స్నేహం

జీవితంలో నోట్లు సంపాదించిన కలగని ఆనందం

ఒక మంచి మిత్రుని పొందినప్పుడు కలుగుతుంది

అదే స్నేహితుని గొప్పదనం.

అమ్మ

వై యశోద

I B.Sc. (Botany)

అమ్మతం లాంటి ప్రేమను పంచేది అమ్మ

తొలి అడుగుల్లో తడబాటును

బ్రతుకు బాటల్లో పొరబాటులను సరిదిద్దేది అమ్మ

తన ప్రాణాలను కనుపాపలుగా చేసి కాపాడేది అమ్మ

ఎల్లలు లేని ప్రేమకు రూపం అమ్మ

అమితమైన ప్రేమ అమ్మ

అంతులేని అనురాగం అమ్మ

అలుపెరుగని ఓర్పు అమ్మ

అద్భుతమైన స్నేహం అమ్మ

అపురూపమైన కావ్యం అమ్మ

అరుదైన రూపం అమ్మ

అవనీయండు అద్భుతమైనది అమ్మ

గుడి లేని దైవం అమ్మ

ప్రకృతి

బి. లక్ష్మీ ప్రసన్న
I B.Sc. (Botany)

నల్ల మబ్బులు కమ్ము కొనగా

చినుకు చినుకుగా కుమ్మరించగా

పుడమి తల్లి పులకరించగా

నేల తల్లి నెలలు తప్పగా

వచ్చి చేరను వాన చినుకు

వాగు వంకలు పొంగి పొర్లగా

చెరువు దోరువులు నిండి మునగగా

పైరు పచ్చలు మొలకలెత్తగా

ఎటు చూసినా నిండుతనమే

చెట్టు పుట్టకు ప్రాణమొచ్చెను

అమ్మతనమును అలముకొనెను

కమ్మనైన ఫలాలు ఇచ్చి

జేజేలు కొట్టగా జనముకిచ్చి

ఆనందమంతా వ్యక్తపరిచెను.

ప్రేమ

యం. రాజ్యలక్ష్మి
B.Sc. (Botany)

ప్రేమ ఒక అందమైన ఊహితే

ఆ ఊహకు ఊపిరి నువ్వు

ప్రేమ ఒక మధురమైన భావనైతే

ఆ భావానికి భాషను నువ్వు

ప్రేమ ఒక చక్కనైన కావ్యమైతే

ఆ కావ్యానికి ప్రేరణవి నువ్వు

ప్రేమ ఒక కమ్మనైన కలైతే

ఆ కలలో కల్పనవి నువ్వు

ప్రేమ ఒక తీయనైన తలపైతే

అ తలపులోని చిలిపితనం నువ్వు

ప్రేమ నా మది పలికే రాగమైతే

ఆ రాగాన్ని పలికించిన స్పందన నువ్వే

అమ్మ.....!

స్నేహ పరిమళం

ఎం. ప్రయాంక
I B.Sc. (Botany)

స్నేహం అంటే.....

రెండు మనసుల సుదీర్ఘ ప్రయాణం.....

ఆ మనసుల మధ్య ప్రేమ... అభిమానం.....

అదే మనసుల మధ్య కోపం..... అపార్థం.....

అర్థం చేసుకోవడం.....

మళ్ళీ మరింతగా ప్రేమించడం.....

స్వచ్ఛమైన ఒక బంధం.....

ఎప్పటికీ వదులుకోలేని అనుబంధం.....

రక్తం పంచుకోలేకపోయినా.....

జన్మజన్మలకి కావాలనిపించే.....

అద్భుత ఆత్మీయను బంధం స్నేహం.

అమ్మ ప్రేమ

జి. సరస్వతి

I B.Sc. (Botany)

అమ్మ ఒడి చల్లనైనది

అమ్మ ప్రేమ కమ్మనైనది

అమ్మ రూపం అపురూపమైనది

అమ్మ దీవెన దివ్యమైనది

అమ్మ ఆకాంక్ష ఎనలేనిది

అమ్మ రుణం తీర్చలేనిది

నా రేపటి భవిష్యత్తుకు బాటలు వేస్తుంది

నా ఉన్నతిలో తానై వెలుగుతుంది

అందనంత ఎత్తుకు ఎదిగిన నన్ను చూసి

సంతోషంతో ఉప్పొంగుతుంది

నిశబ్దంగా నిష్క్రమిస్తుంది.

అమ్మకు ప్రేమతో.....

పి. అక్షయ

I B.Sc. (Botany)

అనురాగానికి అర్థం అమ్మ

మమకారానికి మూలం అమ్మ

సుఖదుఃఖాల సుడిగుండాల నడుమ

తీరాన్ని చేర్చే ప్రతి ఇంటి పట్టుకొమ్మ

అలసటకు దూరం అమ్మ

సహనానికి తీరం అమ్మ

నిస్వార్థమైన ప్రేమకు గుర్తుగా

దేవుడు పంపిన నిలువెత్తు రూపం అమ్మ

మమతకు మారుపేరు అమ్మ

అనురాగానికి అర్థం అమ్మ

త్యాగానికి ప్రతిరూపం అమ్మ

నా అభివృద్ధికి బంగారు బాట వేసింది అమ్మ

నా ఆశలకు ఆయువు నింపేది అమ్మ

నా ఊహలకు ఊపిరిపోసేది అమ్మ

నా జీవన గమనంలో మైలురాయిగా నిలిచేది అమ్మ

నేను ప్రగతి పథంలో దూసుకుపోతుంటే

అందరికంటే ఎక్కువగా సంతోషించేది అమ్మ
 అమ్మ ఈ జన్మ నీవిచ్చిన బహుమానం
 లేదే ఈ లోకంలో నీ ప్రేమకు కొలుమానం
 సర్వజీవకోటికి నీవేలే ఆధారం
 ఎంత వీర శూరులైన నీ ప్రేమకు దానోహం
 నీ రక్త మాంసాలను ముద్దగా చేశావు
 నీ ప్రాణమే పనంగా పెట్టి నాకు జన్మనిచ్చావు
 నీ క్షీరామృతాన్ని మాకు పంచావు
 నీ త్యాగం అనురాగం పెనవేసి పెంచావు
 నీ గర్భగుడియే మా కోవెల
 ఆ ముక్కోటి దేవతల సమాహారం నీవమ్మా
 అంత గొప్ప అమ్మ ప్రేమ వర్ణించ నా తరమా
 తొలి దైవం తొలి గురువు నీవమ్మ
 తొలి అడుగు వేలుపెట్టి నన్ను నడిపించావు
 ఉగ్గుపాలతో జోలపాడి కథలన్నో చెప్పావు
 ప్రపంచంలో అందరికంటే అదృష్టవంతులు ఎవరంటే
 అమ్మ ప్రేమను సంపూర్ణంగా పొందే వాళ్లే అని నేను అంటాను
 అమ్మకు ప్రేమతో....

స్నేహితుడు

ఎం. సౌజన్య

I B.A. (Special Telugu)

నిజమైన మిత్రులకు మించిన ఆస్తి లేదు

కుల మతాలతో సంబంధం లేనిదే నిజమైన స్నేహం

స్నేహితులతో కలిసి ఉంటే కలిగే ఆనందం చెప్పలేనిది

స్నేహితుడు అంటే కష్ట సమయాల్లో ఎల్లప్పుడూ నీడగా ఉండేవాడు

స్నేహితునికి ధన పేద అనే భేదాలు ఉండవు.

శ్రీకృష్ణుడు పేదవాడు అయినా సుధామునితో

నిజమైన స్నేహం చేశాడు

స్నేహితుడు ఎల్లప్పుడూ ప్రేమతో కలిసి మెలిసి ఉంటాడు

జీవితంలో మనం సంపాదించుకునే గొప్ప బంధం

నిజమైన మంచి మిత్రుడు.

మంచి మాటలు - ప్రకృతి

దూర్భాకుల అమూల్య

I B.Com. (G)

ప్రకృతి అమ్మలాంటిది

అమ్మ కూడా అడగందే పెట్టదంటారు

ప్రకృతి మాత మాత్రం అడక్కుండానే

ఎటువంటి విచక్షణ కనపరచకుండానే

అందరికీ అన్ని ఉచితంగా ఇస్తుంది

అటువంటి ప్రకృతిని మనిషి చిన్నచూపు చూస్తున్నాడు

మానవజాతికి అదోగతి తప్పదు

దూర్భాకుల అమూల్య బీకాం జనరల్

నాన్న

పుట్టిన ప్రతి మనిషికి

నడక నేర్చుకునే క్రమంలో

తన వేలు పట్టి ముందుకు నడిపిస్తూ

లోకాన్ని చూపించే వ్యక్తి నాన్న

అమ్మ పెద్దయ్యాక మన పక్కనే ఉండి

ఎలాంటి కష్టాన్నయినా తట్టుకొని

నిలబడే ధైర్యాన్ని ఇచ్చేది అమ్మ

ప్రపంచంలో అందం ఐశ్వర్యం చూడకుండా

ప్రేమించే ఒకే ఒక వ్యక్తి అమ్మ మాత్రమే

నాన్న కన్న బిడ్డల్ని కాదు వారి కన్నా బిడ్డల్ని కూడా

సక్రమ మార్గంలో నడిపించే సూత్రధారుడు

అమ్మ ప్రేమ

జి. గోరి

I B.Sc. (Botany)

అమ్మ అంటే ప్రేమకు నిలయం

సహనానికి ఆలయం

అమ్మ ప్రేమకు అంతం లేదు

దైవ ప్రేమ కూడా అమ్మ ప్రేమకు సాటి రాదు

అమ్మ కనిపించే దైవంతో సమానం

ప్రతిరోజు అమ్మకు చేయి వందనం

అమ్మ ప్రేమ వెన్నెల కన్నా చల్లనిది

అమృతం కన్నా తీయనిది

మనలను భారంగా కాకుండా

ప్రేమతో పెంచేది అమ్మ

మనలోని బాధలను

చెప్పకుండానే అర్థం చేసుకునేది అమ్మ

ప్రేమ అనే పదానికి నిలువెత్తు రూపం అమ్మ

నువ్వు కడుపులో తన్నుతున్న

పాలు తాగుతూ కాళ్లతో కొడుతున్న

ప్రేమగా భరించేది అమ్మ మాత్రమే

ఆకాశం కన్నా పెద్దదైనది అమ్మ ప్రేమ

ఆ ప్రేమ జీవితాంతం మనకు అందిస్తూనే ఉంటుంది

అమ్మ ప్రేమ ఎత్తైన శిఖరం

అమ్మ త్యాగం అమరం

అమ్మకు మన ప్రేమ అవసరమో లేదో తెలీదు కానీ

అమ్మ ప్రేమ మనకు చాలా అవసరం

అమ్మ నీ ప్రేమను వర్ణించలేను

నీ సహనాన్ని ఓర్పును వివరించలేను

నీ రుణాన్ని ఏ జన్మకు తీర్చలేను.

నా కవిత

సి.హెచ్. సాయి శ్రీలక్ష్మి
II B.A. (Special Telugu)

మేడం, వేటిమీద కవిత రాయమంటారు

మీరు కూర్చున్న కుర్చీ మీద రాయమంటారా

మీరు చెప్పే పుస్తకం మీద రాయమంటారా?

దేనిమీద రాయమంటారు కవిత

పెన్ను మీద రాయమంటారా

మీరు చెప్పే పాఠాల గది మీద రాయమంటారా

ఏమని రాయమంటారు

శ్రీశ్రీ కవితల మీద రాయమంటారా

దాశరథి భావాల మీద రాయమంటారా

దేని మీద ఎంత రాసిన తరగనిది నా కవిత

వేటి మీద రాయమంటారు నా కవిత.....?

అమ్మ

కృష్ణవేణి
I Year

అమ్మ ఉన్నచోట ఆకలి ఉండదు

అమ్మ జోల పాటలో అలుపు ఉండదు

స్వచ్ఛమైన ప్రేమకు లోటు ఉండదు

అమ్మ దీవెన అంటే ఎప్పుడు ఓటముండదు

అమ్మ లేక దేముడైన ఉండబోడులే

అమ్మ లేకపోతే సృష్టి ఆగిపోనులే

అమ్మ కన్నా త్యాగమయి ఎవరు ఉండరులే

కనిపించే తల్లి కన్నా గొప్ప ఎవరు

దేముడైన ఆమె ముందు మోకరిల్లులే

పురాణాల్లో వర్ణించే దేవత ఎలా ఉంటుందో తెలియదు కానీ

చూసే మనసుంటే మన ఇంట్లో ఉంది ఓ దేవత

ఆ దేవత ఎవరో కాదు అమ్మ

నాన్న

ఎం. మరియు కుమారి

I Year

అమ్మ జీవం పోస్తే

ఆ జీవానికి జీవితం ఇచ్చేది నాన్న

ఓర్పుకు మార్పుకు మార్గదర్శి నాన్న

జీవిత పాఠాలు నేర్పే మొదటి గురువు నాన్న

నీతికి నిజాయితీకి నిదర్శనం నాన్న

నీవున్నాతికి సోపానాలు వేసేది నాన్న

నీ సంతోషమే తన సంతోషంగా భావించేది నాన్న

ఆపదలో ఆసరాగా నిలిచే నేస్తం నాన్న

నీ ఆశలకు ఆయువుని ఊహలకు ఊపిరిని నింపేది నాన్న

నీ కలల సాకారానికి ప్రాకారాలను నిర్మించేది నాన్న

ఆకాశం

జి. పల్లవి

I B.A. (Special Telugu)

అందని ఆకాశాన్ని పట్టుకోవాలని ఉందా?

స్వచ్ఛమైన నీటితో ఉన్న, నిశ్చలమైన కొలనుదగ్గరికి రండి....

భూమ్యాకాశాలు ముచ్చటిస్తున్నాయి కొలను సమక్షంలో

రండి ఆస్వాదిద్దాం....ఆ అద్భుత దృశ్యాన్ని.....

ప్రకృతి స్వాగతిస్తుంది.

సీతాకోకచిలుక

మాకు రెక్కలు ఉన్నాయి కానీ ఊహలు లేవు

నీకు ఊహలు ఉన్నాయి కానీ రెక్కలు లేవు

నీ ఊహలకు మా రెక్కలు తగిలింది

మనదైన అద్భుత నగరం సృష్టించుకుందాం.....

అమ్మ

బి. హర్షిని

I Year

నవ మాసాలు నీ గర్భగుడిలో నన్ను మోసి

పురిటి నొప్పులను సైతం భరించి నాకు జీవం పోసి

నాకు ఇచ్చింది అందమైన జన్మ

చందమామను చూపి గోరిముద్దలు తినిపించి

కమ్మని జోల పాటతో నన్ను నిద్రపుచ్చిన

కమ్మని పలుకే అమ్మ

అమ్మ ప్రేమ మధురిమను ఆస్వాదిస్తున్నాను

ఎవరూ నా దరిదాపుల్లోకి రాకండి.

అమ్మ ప్రేమ రూపం

వై. శరణ్య
I B.A.

మనకు ప్రాణం పోసింది దేవుడైతే

ఆ దేవుడి ప్రతిరూపం అమ్మ

సృష్టి చూడడానికి అందంగా ఉంటుంది

అమ్మ లేని జీవితం శూన్యంగా ఉంటుంది

మనకు ఏది రాకపోయినా వెక్కిరించేది పొరుగువారు

కానీ రానిది నేర్పించేది మా అమ్మ

అందుకే సృష్టికి మూలం అమ్మ తనం

సృష్టించలేనిది అమ్మ గుణం

అందుకే అమ్మ అంటే నాకు ఇష్టం

తను తిట్టిన తిట్టులో మన మీద ప్రేమ ఉంటుంది

కాబట్టి, అమ్మను అపార్థం చేసుకోకండి.

అమ్మ

Y. Sharon

I B.A. (Special English)

అమ్మ నన్ను ఎప్పుడు వెంటాడే నా నీడ....

అమ్మ... అనే పిలుపు కష్టాల్లో ధైర్యాన్నిస్తుంది

భయంలో గెలుపునిస్తుంది

చీకటి ప్రపంచాన్ని రంగులరాట్నం చేస్తుంది

ఒంటరితనంలో నేనున్నా అని చెయ్యి అందిస్తుంది

కనిపించిన ఆకాశంలో ఎంత మంది దేవతలు ఉన్నా కానీ

కంటికి కనిపించే దేవత అమ్మ

జన్మనిచ్చేంత వరకు భారాన్ని మోసి

ప్రపంచాన్ని మొదట చూపించి

మమతల కోవెలలో కొలువైన దేవత అమ్మ

ఈ లోకంలో నువ్వు ద్వేషించినా

నిన్ను ప్రేమించే వాళ్ళు ఉన్నారంటే

అది కేవలం అమ్మ మాత్రమే

అంతులేని ప్రేమ అమ్మ

అమితమైన ప్రేమ అమ్మ

అలుపెరుగని ఓర్పు అమ్మ

అమ్మ

ఎం. రేషు
I Year

అమ్మ నన్ను ఎప్పుడు వెంటాడే నా నీడ

అమ్మ అనే పిలుపు కష్టాల్లో ధైర్యాన్నిస్తుంది

భయంలో గెలుపునిస్తుంది

చీకటి ప్రపంచాన్ని రంగులరాట్నం చేస్తుంది

ఒంటరితనంలో నేనున్నా అని చేయినందిస్తుంది

కనిపించని ఆకాశంలో ఎంత మంది దేవతలు ఉన్నా కానీ

కంటికి కనిపించే దేవత అమ్మ

తల్లిదండ్రులు

జి. సుప్రియ

I B.Com. (Tax)

తల్లిదండ్రులు కేవలం కుటుంబం కాదు

మన శ్వాసకు అర్థం

మన ప్రయాణానికి బలం

వారి ప్రేమకు లెక్కలేదు

వారి త్యాగానికి హద్దు లేదు

మన శ్వాసకు దారి నిచ్చే దీపం వారు

మనలో వెలిగే జ్యోతి వారు

తల్లిదండ్రులు మన జన్మలో తొలి అద్భుతం

మన జీవితంలో చివరి వరం వారే

మన గెలుపుకి నీడ

మన ఓటమిలో ఆత్మస్థైర్యం

మన ముందే నిలబడతారు

మన కోసం వెనక పడతారు

తల్లిదండ్రులు

ఆర్. వినీత

I B.A. (Economics)

నిజమే వాళ్ళకోసం నేను ఏం చేసినా
 వాళ్ళ ప్రేమ ముందు అది చాలా చిన్నది
 నేను ఆకలితో పడుకుంటే మా అమ్మ ఇంట్లో లేదు అని అర్థం
 మా అమ్మ ఆకలితో పడుకుంటే నేను ఈ లోకంలో లేను అని అర్థం
 సంద్రం అంత సహనం అమ్మదైతే
 కెరటం అంత కోపం నాన్నది
 నేను ఉన్నతంగా ఎదగడం కోసం
 యెంత కష్టమైనా పడతారు వారు
 నా పెదవిపై చిరునవ్వు కోసం
 ఎన్నో త్యాగాలు చేస్తారు
 అందుకే వాళ్ళు అనుకున్నది సాధించి
 వాళ్ళ ఋణం తీర్చుకుంటాను
 అంతకన్నా నేనేమి ఇవ్వగలను వాళ్ళకు

నేస్తమా!

ఎం. మౌనిక

I B.A. (Special Telugu)

నేస్తమా.....!

తేనెలోని తీయదనం నీ స్నేహం

మల్లెల్లోని తెల్లదనం నీ స్నేహం

చందమామ లోని చల్లదనం నీ స్నేహం

చీకటిలో చిరు దీపం నీ స్నేహం

రాగంలోని అనురాగం నీ స్నేహం

ఎదురులేనిది నీ స్నేహం

మరుపు రానిది నీ స్నేహం

కలకాలం కొనసాగాలి మన స్నేహం

మన స్నేహం ఎంతవరకు నేస్తమా.....!

ఎం. సౌజన్య

I B.A. (Special Telugu)

మన స్నేహం ఎంతవరకు అంటే....

నింగిని చందమామ విడిచి వెళ్లే వరకు....

నేలకు బీటలు వచ్చేవరకు....

మహా సముద్రంలో నీరు మొత్తం ఇంకేవరకు....

ప్రకృతి పచ్చదనం కోల్పోయే వరకు....

ఆకాశంలో ఇంద్రధనస్సు రంగులు అన్ని వెలిసిపోయే వరకు.....

భూలోకంలో గాలి స్తంభించే వరకు.....

అగ్నిపర్వతాలలో అగ్ని కీలలు చల్లారే వరకు.....

నా కళ్ళలో చివరి కన్నీటి బొట్టు రాలే వరకు.....

తుది శ్వాస నేను విడిచే వరకు.

PHOTO GALLERY

Dr. K. Sailaja, Vice-Principal, presenting her poem

Dr. N. Santhi Sri Devi, Lecturer in English, presenting her Poem.

Dr. G. Srinivasulu, Lecturer in English, presenting his Poem

Dr. N. Vijayalakshmi, Lecturer in Telugu, presenting her Poem

Dr. K. Vijayakumari, Lecturer in Hindi, presenting her Poem

Dr. G. Seshu, Lecturer in English, presenting her Poem

Dr. D. Dhatri Kumari, Lecturer in Telugu, presenting her Poem

Dr. P. Vijayalakshmi, Lecturer in Telugu, presenting her Poem

Dr. P. Anitha, Lecturer in English, presenting her Poem.

Smt. T. Pranayaja, Lecturer in English, presenting her Poem.

Dr. G.V.S. Pranayini, Lecturer in Computer Science, presenting her Poem.

Dr. Md. Khadir Bhasha, Lecturer in Urdu, presenting his Poem.

Dr. S. Divija Devi, Lecturer in Telugu, presenting her Poem

Students Participation

Student of Urdu, Presenting her Poem

INVITATION

Govt. College for Women (A), Guntur

Celebrations of

WORLD POETRY DAY (21.03.2026)

కవిసమ్మేళనం

ORGANISED BY

LITERARY FORUM

(English, Telugu, Sanskrit, Hindi, Urdu
Departments)

SYMPOSIUM OF POETS

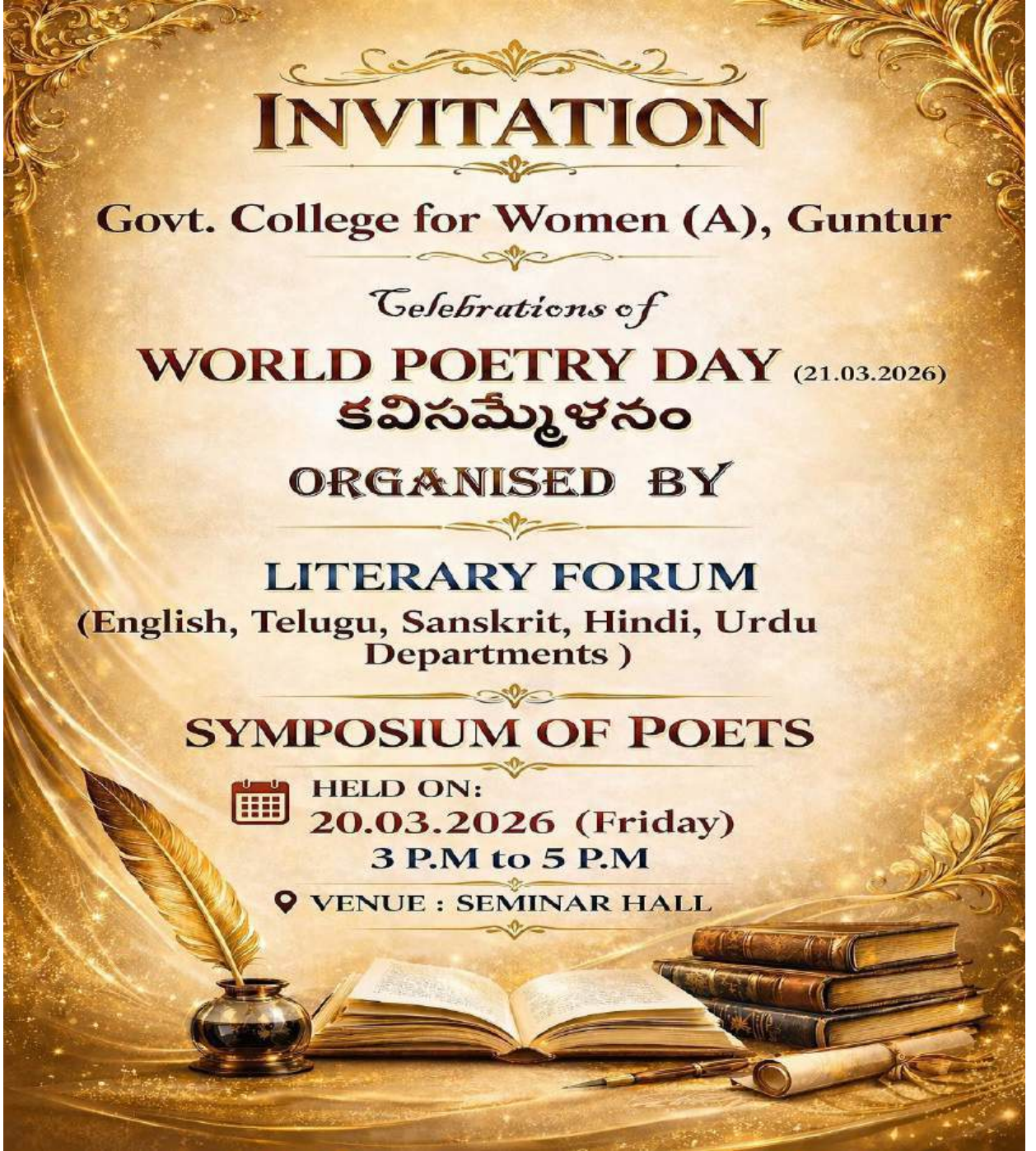
HELD ON:

20.03.2026 (Friday)

3 P.M to 5 P.M

VENUE : SEMINAR HALL

Your Opinion on this Issue Please

GOVT. COLLEGE FOR WOMEN (A)
GUNTUR. A.P.

LITERARY FORUM

A Platform for Nurturing and Showcasing Literary Talent

LaLit

YEAR: 2025 Biannual Magazine (July - December) Vol: 2 ISSUE: 10

